

รายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ (ทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญ)

ครั้งที่ ๑๘

วันพฤหัสบดีที่ ๘ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕

ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

เริ่มประชุมเวลา ๐๘.๓๔ นาฬิกา

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ: วันนี้มีสมาชิกมาร่วมการประชุม ๑๕๗ คน ครบองค์ประชุมแล้ว ข้าพเจ้าจะได้ดำเนินการประชุมทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญต่อไป

ก่อนอื่นขอปรึกษาว่า เนื่องจากการประชุมวันนี้เป็นการประชุมสภาทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญตามข้อบังคับ ข้อ ๘๘ บัญญัติให้ประชุมปรึกษาเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการร่างรัฐธรรมนูญเท่านั้น

แต่โดยที่มีเรื่องด่วนและจำเป็นจะต้องดำเนินการในที่ประชุมนี้ เป็นพิเศษคือการ ปฏิญาณตนของผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ฉะนั้น โดยอาศัยข้อบังคับ ข้อ ๘๕ ข้าพเจ้าจึงขอปรึกษาต่อที่ประชุมคือขอแจ้งการใช้ข้อบังคับ ข้อ ๘๘ เป็นการชั่วคราวเฉพาะกรณีพิเศษ เพื่อให้มีการปฏิญาณตนของผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ในที่ประชุมนี้ได้

(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ: เมื่อไม่มีท่านผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่น ข้าพเจ้าจะได้ขอให้ประชุมลงมติ ท่านผู้ใดเห็นควรให้คงใช้ข้อบังคับ ข้อ ๘๘ ได้ โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๑๒๕ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ: ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย โปรดยกมือขึ้น

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ: เป็นอันว่าที่ประชุมเห็นควรให้คงใช้ข้อบังคับ ข้อ ๘๘ ด้วยคะแนนเสียง ๑๒๕ คน มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิก เพราะฉะนั้นมติที่ประชุมนี้เป็นอันใช้ได้ คือให้คงใช้ข้อบังคับ ข้อ ๘๘ เป็นการชั่วคราว

ต่อจากนี้ ก่อน ๑๐.๐๐ นาฬิกานี้ ข้าพเจ้าขอพักการประชุมชั่วคราว ก่อน ๑๐.๐๐ นาฬิกา ข้าพเจ้าจะเชิญผู้สำเร็จราชการแทน พระองค์มาเพื่อปฏิญาณตนที่ประชุมต่อไป

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

ที่ประชุมหยุดพักชั่วคราว เวลา ๐๘.๕๐ นาฬิกา

เริ่มประชุมใหม่เวลา ๐๘.๕๕ นาฬิกา

(เนื่องจาก พลเอก หลวงสุทธานาคาร ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญต้องคอยเฝ้ารับเสด็จสมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ซึ่งจะเสด็จมาทรงปฏิญาณต่อที่ประชุม และสัญญา ขรรค์ศักดิ์ รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ จึงดำเนินการประชุมแทน)

ผู้ทำการแทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ข้าพเจ้าขอดำเนินการประชุมต่อไป

บัดนี้ สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ได้เสด็จเข้าสู่ที่ประชุมแล้ว ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย โปรดยืนขึ้น เพื่อถวายความเคารพแก่สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์

(ผู้ที่อยู่ในที่ประชุมได้ยืนขึ้น)

สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ ผู้

สำเร็จราชการแทนพระองค์เสด็จพระราชดำเนินเข้าสู่ที่ประชุม และเสด็จไปยังที่ประทับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ กลับขึ้นบัลลังก์

ผู้ที่อยู่ในที่ประชุมได้ถวายความเคารพสมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ โดยพร้อมกัน

สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ประทับยังที่ซึ่งจัดไว้

(ผู้ที่อยู่ในที่ประชุมได้นั่งลงตามปกติ)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ต่อ

ไปนี้ข้าพเจ้าจะอ่านกระแสพระบรมราชโองการประกาศแต่งตั้ง ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ และผู้ที่อยู่ในที่ประชุมได้ยืนขึ้น เพื่อรับฟังกระแสพระบรมราชโองการ)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :

ประกาศ

แต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(พระปรมาภิไธย) ภูมิพลอดุลยเดช บรม.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่จะให้เสด็จพระราชดำเนินไปเยือนประเทศกัมพูชาตามเส้นทางราชการตามคำเชิญของประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐกัมพูชา ในระยะเวลาตั้งแต่วันที่ ๑๑ ถึงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๐๕ เป็นการสมควรที่จะแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ในระหว่างที่มีได้ประทับอยู่ในราชอาณาจักร และโดยที่ทรงพระราชดำริว่า สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ สมควรจะทรงรับพระราชภาระในการนี้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ เป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตลอดเวลาที่มิได้ประทับอยู่ในราชอาณาจักรครั้งนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๗ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๐๕ เป็นปีที่ ๑๗ ในรัชกาลปัจจุบันนี้.

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก หลวงสุทธิสารวณกร

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ

(ที่ประชุมทราบ)

(เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรถวายคำปฏิญาณแต่สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์)

(สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ได้ทรงยืนขึ้นและทรงกล่าวคำปฏิญาณว่า)

“ข้าพเจ้าขอปฏิญาณในที่ประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภาว่า

จะซื่อสัตย์สุจริต และจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และขอปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชน ทั้งจะรักษาไว้ และปฏิบัติตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบบประชาธิปไตยทุกประการ”

(รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้ถวายสมุดเพื่อทรงลงพระนาม

สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ที่วางลงพระ

LIRT

นามในสมุดที่รองเลขาคติการรณาสภาผู้แทนราษฎรตราบแล้วเสด็จกลับ

ผู้ที่อยู่ในที่ประชุมได้ถวายความเคารพ

ประธานสภาผู้ร่างรัฐธรรมนูญได้ลงจากบัลลังก์ พร้อมด้วยเลขาราชการและรองเลขาคติการรณาสภาผู้แทนราษฎร ตามและลงเสด็จกลับ

นายสัญญา ชรามศักดิ์ รองประธานสภาผู้ร่างรัฐธรรมนูญ ได้ทำหน้าที่แทนประธานสภาผู้ร่างรัฐธรรมนูญจนกระทั่งประธานสภาผู้ร่างรัฐธรรมนูญได้กลับมาขึ้นบัลลังก์ดำเนินการประชุมต่อไป)

ประธานสภาผู้ร่างรัฐธรรมนูญ: ต่อไปนี้ ข้าพเจ้า จะได้ ดำเนินการประชุมต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งข้อที่ประชุม สำหรับวันนี้ ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ หัวข้อระเบียบวาระ ซึ่ง คณะ กรรมการ ระเบียบวาระเสนอ หัวข้อที่ค้างพิจารณา ๑๑. รัฐสภา ๑๑.๓ คุณสมบัติของผู้ออกเสียงเลือกตั้ง จะกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ หรือจะให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งขอเชิญอภิปราย

นายสมภพ โทตระกิตย์: สำหรับหัวข้อระเบียบวาระนี้ ถ้าพิจารณาผิว

เผินแล้วก็รู้สึกว่าจะไม่มี ปัญหาอะไร ที่จะข้ออภิปรายมากนัก ในการค้นหาคำผล ที่ จะมา อภิปรายใน การ สนับสนุนว่า ควรจะกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญก็ดี หรือควรจะกำหนดไว้ใน กฎหมาย เฉพาะซึ่งก็คิดว่า คณะ ก็ รู้สึก ว่า มี ปัญหา เกิด ข้อ สงสัยขึ้นหลายประการด้วยกัน อันนี้ก็ได้กล่าวคำหนึ่งที่ว่า เพราะเหตุใดจะมาปรารถนาว่า ใน ทุก ครั้ง นั้น กรรมการ ท่าน ได้กรุณาให้ หัวข้อ ระเบียบวาระไว้ล่วงหน้า เป็น คราว ๆ ใน เนื้อหาที่สำคัญ ๆ นั้นให้ เห็น ภาพให้ เห็น สาร สำคัญโดยเด่นชัดอย่างเช่นใน ระบบ เรื่องว่า ควร จะมี สมาชิกเดี่ยวดีหรือสองสมาชิก ท่านก็ให้หัวข้อระเบียบวาระว่า ถ้าหากมีสมาชิกเดี่ยวจะต้องประกอบด้วยสมาชิก อย่างนั้น ๆ ถ้าหากมีสองสมาชิกก็ควร จะต้องประกอบด้วยสมาชิกอย่างนั้น ๆ ก็ทำให้ สมาชิกได้เห็นภาพมีโอกาส ค้นหาคำผล มา สนับสนุนได้ง่าย แต่สำหรับหัวข้อระเบียบวาระที่ว่า คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งควรจะกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญหรือไว้ในกฎหมายเลือกตั้งนั้น การพิจารณาเหตุผลนั้นคณะก็ รู้สึกว่าไม่มี ข้อข้องใจ เพราะเหตุที่ที่ไม่เห็นระเบียบวาระต่อไว้ว่าจะมาในรูปแบบไหน ข้อข้องใจของคณะก็มีดังนี้ ที่จะขอทราบเรื่องประการแรก ความหมายของคำว่า "คุณสมบัติ" คณะ

สมมติให้ระดมคิดใหม่ทราบว่าที่กรรมการ
จัดระเบียบบางกระทู้ในโต้วาที ท่านจะใช้
ในความทั่วไป หรือตามความหมายที่เค
ปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน กล่าว
คือ สำหรับความหมายของคุณสมบัติทั่วไป
ไปที่ปรากฏอยู่ใน พระราชบัญญัติ เลือ
กตั้งนั้น ก็หมายความว่า เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้อง
กับเรื่องสัญชาติ เรื่องอายุ เรื่องจิตใจว่า
เป็นบุคคลที่มีความสามารถ จิตลจริต
หรือไม่มี เป็นเรื่องเกียรติศักดิ์ เช่น เป็น
คนล้มละลาย เป็นคนมีหนี้สิน เคยต้อง
โทษจำคุกหรือไม่ นี้คุณสมบัติที่ปรากฏ
อยู่ในกฎหมายเลือกตั้ง ก็มี ความหมาย
เกี่ยวข้องกับเรื่องทั้งกล่าวนี้ แต่ว่าถ้า
หากไปเปิดรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๒ ดูคุณ
สมบัติในรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๒ หมาย
ความแต่เพียงว่าเรื่อง สัญชาติ ไทย และ
เรื่องอายุ แต่เรื่องว่าที่เป็นผู้จักจริต
เป็นผู้ต้องโทษ เป็นข้าราชการนั้น เขา
ถือเป็นเรื่องผู้ต้องห้าม ไม่ให้ ใช้สิทธิ
ออกเสียงเลือกตั้ง ฉะนั้นจะเห็นถ้าหาก
เปรียบเทียบดูความหมายของคุณสมบัติที่
ปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติเลือกตั้งกับที่
ปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญแล้ว จะเห็น
ว่าความหมายที่ต่างกัน กฎหมายเลือกตั้ง
เขามีความหมายกว้างกว่า คือ รวมถึงว่า
เป็นผู้ว่าพจจจ เคยต้องโทษจำคุก ล้ม
ละลาย หรือไม่ แต่ว่าถ้าหากเป็น

กฎหมายรัฐธรรมนูญแล้ว ก็มีความหมาย
อยู่สองประการ เรื่องสัญชาติกับเรื่อง
อายุเท่านั้นเอง นี้ก็คือความหมายที่
ให้เกิดความสงสัยว่า ที่ตั้งหัวข้อมานี้
ต้องรวมถึงจะ เอาความหมายอย่างที่เคย
ปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๒
หรือจะ เอาความหมายที่เป็นอยู่ใน
กฎหมายเลือกตั้ง นอกจากนั้นในเรื่องคุณ
สมบัติท่านก็ถามว่า คุณสมบัติของผู้มี
สิทธิออกเสียงเลือกตั้งนั้น จะควร
กำหนดไว้ใน รัฐธรรมนูญ หรือ กฎหมาย
เลือกตั้ง คุณสมบัติของผู้มีสิทธิออกเสียง
เลือกตั้งนั้น ถ้าพิจารณาแล้วไม่ได้ซึ่งยก
ท่านจะเห็นอีกว่า ก็เขาแยกกันคือ เช่นใน
รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๒ ถ้าหากเป็นคุณ
สมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งเป็นคนไทย
เขาก็กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ แต่ถ้าหาก
เป็นคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เป็น
คนต่างด้าว ที่แปลง ชาติมา เป็น คนไทย
เขาจะกำหนดไว้ในกฎหมายเลือกตั้ง นี้
ก็จะเห็นได้ว่าใน คุณสมบัติ ของผู้มี สิทธิ
เลือกตั้งนั้นเองก็แยกออกไปอีกว่า ถ้า
เป็นคนไทย ก็กำหนดไว้ใน รัฐธรรมนูญ
ถ้า เป็น คน ต่าง ด้าว ให้ไป กำหนดไว้ใน
พระราชบัญญัติเลือกตั้ง ในรัฐธรรมนูญ
ก็เคยมีวิธีการเช่นนี้เพราะได้เป็นข้อที่
ให้เกิดสงสัยว่า หัวข้อที่ตั้งมานี้ความ
ประสงค์ที่จะหมก คลุม หมก หรือ สว่างใจ

นี้ประการที่ ๑ อีกประการหนึ่งก็มี สำหรับ ปัญหา ที่ กล่าว ว่า จะ ควร กำหนด ไว้ ใน รัฐธรรมนูญ หรือ จะ ควร กำหนด ไว้ ใน กฎหมาย เลือกตั้ง อันนี้ ก็ ทำให้ เกิด ปัญหา สงสัย ว่า ฐานะ รัฐธรรมนูญ นั้น กับ ฐานะ กฎหมาย เลือกตั้ง นั้น ผิด กัน หรือ เหมือน กัน หรือ ไม่ โดย ปกติ เรา ก็ ย่อม เข้าใจ ว่า รัฐธรรมนูญ ของ ประเทศไทย นั้น เป็น รัฐธรรมนูญ หลาย ลักษณะ อีก ๑ ข้อม มี คุณค่า เป็น กฎหมาย สูงสุด เห็น กว่า กฎหมาย เลือกตั้ง ที่ ว่า เป็น กฎหมาย สูงสุด เห็น กว่า กฎหมาย ธรรมดา เห็น กฎหมาย เลือกตั้ง นั้น เกิด เพราะ เหตุ ว่า รัฐธรรมนูญ นั้น เอง มี เนื้อหา เกี่ยว กับ การ กำหนด การปกครอง ประเทศ กำหนด อำนาจหน้าที่ ผู้บริหาร ประเทศ นี้ เป็น เรื่อง ใน ทาง เนื้อหา ถ้า หาก ใน ทาง แบบ วิธี เป็น เหตุ ที่ ว่า รัฐธรรมนูญ นั้น เอง ผิด กับ กฎหมาย ธรรมดา เพราะ เหตุ ที่ ว่า มี การ แก้ไข ที่ แก้ ได้ ยาก กว่า การ แก้ไข รัฐธรรมนูญ นั้น ไม่ เหมือน กับ การ แก้ไข กฎหมาย ธรรมดา กฎหมาย ธรรมดา จะ มี การ แก้ไข ข้อความ ใน รัฐธรรมนูญ ไม่ได้ การ แก้ไข รัฐธรรมนูญ จะ ต้อง ทำ ด้วย วิธี พิเศษ ที่ จะ เห็น ได้ ว่า รัฐธรรมนูญ นี้ แยก ต่าง กับ กฎหมาย ธรรมดา แต่ ทว่า ฐานะ อันนี้ เอง จากการ แก้ไข รัฐธรรมนูญ นั้น สมาน ยัง ไม่ได้ ตก ลง ยัง ไม่

ทราบ ว่า รัฐธรรมนูญ ของ ประเทศไทย เรา นั้น จะมี ลักษณะ อัน เป็น การ แก้ไข ยาก ผิด กับ กฎหมาย ธรรมดา หรือ ไม่ อันนี้ เรา ยัง ไม่ ทราบ เพราะ เหตุ ว่า ระเบียบ การ นั้น ยัง ไม่ ถึง จริง อยู่ อาจ จะ มี บาง ท่าน เห็น ว่า เมื่อ เป็น รัฐธรรมนูญ หลาย ลักษณะ อีก ๑ ข้อม แล้ว ก็ ต้อง แก้ไข ได้ ยาก แต่ ทว่า ถ้า หาก ค้น คว้า ความ เป็น มา ของ รัฐธรรมนูญ ต่าง ๆ ไม่ มี อะไร ห้าม ที่ ว่า รัฐธรรมนูญ หลาย ลักษณะ อีก ๑ ข้อม แล้ว จะ แก้ไข ยาก ไม่ ได้ รัฐธรรมนูญ ของ หลาย ประเทศ เท่า ที่ ผม ได้ ค้น มา ก็ เห็น ว่า เขา เป็น รัฐธรรมนูญ ที่ แก้ไข ได้ ยาก ก็มี เหมือน กัน อย่าง เช่น รัฐธรรมนูญ ของ อิตาลี ๑๙๑๙ รัฐธรรมนูญ โสเวียท ๑๙๒๒ รัฐธรรมนูญ ไออร์แลนด์ รัฐธรรมนูญ สหภาพ ออฟริกาใต้ ๑๙๑๙ รัฐธรรมนูญ ประเทศ ฝรั่งเศส ๑๙๑๙ ๑๙๑๙ อะไร ต่าง ๆ นี้ เป็น รัฐธรรมนูญ ที่ บัญญัติ ให้ แก้ไข ได้ ยาก เหมือน กฎหมาย ธรรมดา ก็มี เหมือน กัน นี้ จะ เห็น ได้ ว่า รัฐธรรมนูญ นั้น ถึง แม้ จะ เป็น หลาย ลักษณะ อีก ๑ ข้อม ก็ อาจ จะ มี ฐานะ เหมือน กฎหมาย ธรรมดาก็ ได้ ตรง กัน ข้าม กฎหมาย เลือกตั้ง อยู่ ไป เข้าใจ คิด ว่า เป็น กฎหมาย ธรรมดา ไป ก็มี อีก เหมือน กัน บาง ประเทศ ยก ย่อง กฎหมาย เลือกตั้ง ให้ เป็น กฎหมาย รัฐธรรมนูญ ก็ อย่าง เช่น รัฐธรรมนูญ ของ สวีเดน ใน ปัจจุบัน นี้เอง มาตรา ๘๕ เขาก็ บอก ว่า

ให้ถือว่ากฎหมายว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ กฎหมายว่าด้วยเกี่ยวกับสภารัฐสภา ให้เป็นกฎหมายรัฐธรรมนูญ เมื่อเป็นกฎหมายรัฐธรรมนูญแล้วก็เป็น กฎหมายที่แก้ไขได้ยาก นี่ก็จะเห็นได้ว่า กฎหมายรัฐธรรมนูญยอมรับกฎหมายบางประเภทให้เป็น กฎหมายรัฐธรรมนูญเหมือนกัน นี่ท่านประธานก็จะเห็นได้ว่าความหมายของคำว่า กฎหมายรัฐธรรมนูญกับกฎหมายเลือกตั้งนั้น อาจจะเป็นในฐานะที่เรียกว่าเหมือนกันก็ได้ แตกต่างกันได้ แต่ที่ว่ารัฐธรรมนูญแตกต่างกับกฎหมายเลือกตั้งนั้น สถานะก็ยังไม่ได้ลงมติว่าให้แตกต่างกันหรือไม่ อันนี้กระผมจึงเป็นข้อสงสัยที่ว่าถ้าหากว่าเหมือนกันแล้ว ก็อาจจะเอาไปใส่ในกฎหมายเลือกตั้งก็ได้ ถ้าหากแตกต่างกันก็อาจจะไปใส่ในรัฐธรรมนูญ แต่เป็นข้อชี้ความแตกต่างยังไม่ชัดเจนนั้น ปัญหาในการที่จะหาเหตุผลสนับสนุนในความหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง จึงค่อนข้างจะลำบาก ถ้าหากจะเปรียบเทียบก็เหมือนกันว่า เรามีวัตถุโปร่งแสงอยู่ก้อนหนึ่ง แล้วจะมีผู้ถามว่า วัตถุโปร่งแสงนี้จะเก็บไว้ในเซฟตี้ หรือจะ วางไว้บนหิ้ง หรือบนโต๊ะหนึ่งสักดี เราก็ต้องรู้เสียก่อนว่าวัตถุโปร่งแสง เป็น ก้อนแก้วที่ใช้ทับ กระดาษ หรือเป็น ก้อนแก้วที่เอาไปเจียรนัยกลาย

เป็นเพชร ถ้าหากว่าเรารู้ลักษณะของวัตถุโปร่งแสงนั้นแล้ว เราก็บอกได้ว่า ถ้าหากว่า เจียรนัยเป็น เพชร ได้ ก็ต้องไปใส่ไว้ในตู้เซฟ จะมาวางไว้เฉยๆ ไม่ได้ ฉะนั้นก็เหมือนกันถ้าหากคุณสมบัติ ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งนี้ เรา ยังไม่รู้รัฐธรรมนูญนี้มี ลักษณะที่ แก้ไขได้ยาก แตกต่างจากกฎหมายธรรมดา หรือพระราชบัญญัติเลือกตั้งนั้น เกิดจะมี คุณค่าไปเหมือนรัฐธรรมนูญชั้นใน เมื่อเรา ยังไม่รู้เราจะไป กำหนดได้ ใดๆ ไรว่า คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งนั้นจะควรไว้ในที่ใด แต่อย่างไรก็ตามนี้ก็เป็นความ เต็มใจของกระผมซึ่งก็สุดแล้วแต่ อาจจะขอความกรุณาท่านกรรมาธิการได้ ให้ ช่อง ทางได้ให้ความคิดเห็น ก็เพราะเหตุที่ท่านั่งได้ กำหนด ระเบียบ วาระ แต่เพียงหัวข้อเดียว ทำให้เกิดข้อสงสัยได้เนานาประการ อย่าง เช่นว่า คุณสมบัติ ของ ผู้สมัครรับเลือกตั้งละ ตัวผู้แทนนั้นท่านจะเสนอเป็นระเบียบวาระต่อไปหรือไม่คุณสมบัติจะมีมากน้อยเพียงใด จะเสนอไปในทางสูงจำกัดสิทธิบุคคลหรืออย่างไร ถ้าหากให้โอกาสได้ชี้แจงให้ ทราบ ก็อาจจะเป็นแนวได้อภิปรายได้ เหมาะสมไม่เสีย เวลา มากเกินไป.

หลวงประกอบนิติสาร(กรรมาธิการ
ระเบียบวาระ) : กรรมาธิการระเบียบวาระ

LIRT

วาระรู้สึกแต่แรกเหมือนกัน เมื่อครั้ง
เสนอหัวข้อระเบียบวาระนั้นมาว่า คง
มีสมาชิกตั้งใจอยู่ว่า ทำไมระเบียบวาระ
ถึงสั้นนิดเดียว ข้อเดียว และมีความ
หมายที่กำกวม ทั้งที่ท่านสมาชิกผู้
เกียรติได้ชี้แจงถามนั้น กรรมการก็รู้สึก
ชอบคุณ ท่าน สมาชิก เหมือน กันในการที่
ได้ให้โอกาสอธิบาย ว่าทำไมถึงเสนอ
หัวข้อระเบียบวาระมาสั้นเช่นนั้น กรรมการ
ก็ได้พิจารณาถกกัน ประชุมกันหลายครั้ง
เกี่ยวกับหัวข้อระเบียบวาระอันนี้ และ
ขั้นแรกก็คิดว่าจะ เสนอมาอย่างยืดยาวทั้งที่
ท่านสมาชิกคิดว่าควรเสนอนั้น แต่ครั้น
ได้เตรียมระเบียบวาระ ลองดูแล้วก็เห็น
พร้อมกันว่า ถ้าเสนอมายาวก็ กลับจะ
ยุ่งยาก เพราะว่าในประการแรก เรายัง
ไม่ทราบว่า เจตนารมณ์ของสภานี้จะเอา
อย่างไหน จะให้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ
หรือในกฎหมายเลือกตั้ง ถ้าแม้ว่าสภา
ลงมติในที่สุด หนึ่ง ๆ ที่เราอาจจะเสนอ
หัวข้อระเบียบวาระก็ตายว ถ้าลงมติว่า
ให้ไปบัญญัติในกฎหมายว่าด้วยการเลือก
ตั้งแล้ว รูปที่ต้งไว้ไม่มีประโยชน์อะไร
เลย คำนึงกันเป็นเวลานาน ไม่มี
ประโยชน์ ะไร เลย เป็น อันโยน ทั้งหมด
และวาระระเบียบวาระต่อไป ถ้าหากว่า
สภามีมติ ให้ บัญญัติ ใน รัฐธรรมนูญ แล้ว
ระเบียบวาระต่อไปยาวมาก เกี่ยวกับ

สิทธิเลือกตั้งนี้ยาวมาก และละเอียดมาก
ก็จะเป็นการเสียเวลาเปล่า และก็จะทำ
ให้ครบถ้วน บริบูรณ์เป็น เร็วคงยากจริงๆ
เท่าที่สภาลงมติแน่แล้ว ให้บัญญัติใน
รัฐธรรมนูญ กรรมการก็จะต้องไป
ส่งคายนาส่งที่ทำไว้แล้ว ให้เข้ารูปตาม
มติของสภาอีก กรรมการเห็นพ้อง
กันว่า หัวข้อระเบียบวาระที่เสนอมานี้
เป็น หัวข้อที่สำคัญที่สุด ข้อหนึ่ง ของรัฐ
ธรรมนูญที่เราทำลงจะร่างอยู่ ทำไมจึง
เป็นเช่นนั้นกรรมการคิดว่า รัฐ
ธรรมนูญที่เราทำมาทุกฉบับเป็นเวลาเกือบ
๓๐ ปีนี้ มีอยู่ฉบับเดียวคือฉบับ ๒๕๕๒
จึงบัญญัติว่า คุณสมบัติของผู้เลือกตั้ง
และผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้น บัญญัติไว้
ในรัฐธรรมนูญเดียว ๒๕๕๒ บัญญัติไว้
ในรัฐธรรมนูญที่เดียว ส่วนรัฐธรรมนูญ
ฉบับอื่นๆ ทุกฉบับให้เป็นไปตามกฎหมาย
เลือกตั้ง ที่ข้าพเจ้าจะกราบเรียนท่าน
ประธานต่อไปนี้ ไม่ได้หมายความว่า
ข้าพเจ้ายกย่องรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๒ ซึ่ง
ข้าพเจ้า บังเอิญ มีส่วน ร่วมด้วยนั้น ว่า
เป็นรัฐธรรมนูญที่ดีที่สุด หรือที่เหมาะสม
ที่สุดก็ตามมิได้ ที่ข้าพเจ้าจะกราบ
เรียนต่อไปนี้เป็น ด้วยเรื่องหลัก เท่านั้น
การแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้นพูดถึงโดยปกติ
ย่อมมีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญเอง ให้
กระทำไต่ยากกว่าการแก้กฎหมายเลือกตั้ง

อันนี้ท่านสมาชิกผู้ มีเกียรติที่ อภิปรายไป ก็ดูเหมือนยอมรับโดยปริยาย แต่ท่าน กล่าวว่ กฎหมายเลือกตั้งนั้น จะมีบัญญัติ ในรัฐธรรมนูญให้แก่อีกก็ได้ ก็นั่นเป็น ความศักดิ์ยันหนึ่ง เป็นวิถีทางอันหนึ่งที่ จะเอากฎหมายที่ไม่ใช่รัฐธรรมนูญให้แก่อีกก็ดังเช่นสภาเราได้ส่งมติไปแล้วเกี่ยว ด้วยกฎหมายกฎมณเฑียรบาลว่าจะแก้ไข มิได้ ซึ่งหมายความว่า จะแก้ไขก็ต้อง แก้รัฐธรรมนูญเสียก่อน ถ้ารัฐธรรมนูญ ฉบับที่เรากำลังร่างอยู่นี้จะมีบทบัญญัติว่า กฎหมายเลือกตั้งนั้น จะแก้ไขมิได้ก็ได้ หรือ จะแก้ไขได้ ทำนองเดียวกับ รัฐธรรมนูญก็ได้ อะไรเหล่านี้พูดได้ทั้ง นั้น แต่ว่าที่รู้สึกว่าเป็นการอนโธมเอก กฎหมาย อันนี้มา มีคุณค่าเท่ากับ กฎหมาย รัฐธรรมนูญ การที่จะกล่าวไว้ในรัฐ ธรรมนูญเสียทีเดียว คงเป็นการตรง กว่าที่นี้ ก่อนที่จะกล่าวต่อไป ถึงว่าคุณค่า ของการ ที่ บัญ ญัติ ใน รัฐธรรมนูญ หรือ บัญญัติในกฎหมายเลือกตั้งนั้น ข้าพเจ้า ขอกราบ เรียน ท่าน ประธาน ว ก กลั ม มา ถึง ข้อ เ ร ฉ น ของท่าน สมาชิกสักเล็กน้อย ถ้าว่าคุณสมบัตินั้น เป็นเรื่องเดียวกันไม่รู้ จักพบว่าหมายข้อความว่าอะไร เป็นความ จริง ทั้ง ที่ ท่าน สมาชิกผู้ มีเกียรติ กล่าว กฎหมายบางฉบับโดย เฉพาะอย่างถึง รัฐ ธรรมนูญปี ๒๔๘๒ เพิ่งเล็งคำว่า “คุณ

สมบัติ” ถึงคุณลักษณะซึ่งบุคคลมี ไม่ ใช้สิ่งทีบุคคลไม่มี เพราะฉะนั้นรัฐ ธรรมนูญปี ๒๔๘๒ จึงเขียนว่า คุณ สมบัติผู้ เลือกตั้ง นั้นคือ อายุครบ ๒๐ ปี ด้ดังเป็นคนสัญชาติไทย มีเงินสงฆ์มี แล้วก็อีกมาความหนึ่งต่างหากว่าบุคคลช่ย ไปนี้ จะมาใช้สิทธิเลือกตั้งไม่ได้ คือเป็น ชักห้ามเช่นคนที่เคยต้องโทษ พันโทษ ไม่เกินเวลาก่อนหน้านั้น คนที่เป็น นักบวช คนที่ประกอบด้วยหลักวิธีต่าง ๆ อะไรต่าง ๆ เหล่านี้ นั่นถือว่าเป็นข้อ ด้ต้องห้าม เพราะฉะนั้นถ้าว่าคุณสมบัติ นี้เป็นคำกำกวม จริงอย่างท่านว่า แต่ กฎหมายเลือกตั้งฉบับก่อน ๆ เมื่อกล่าว ถึงคุณสมบัติแล้ว เฉกกล่าวถึงข้อที่ ต้อง ห้ามไปในตัว ถือว่าเป็นการขาดคุณ สมบัติ ไปในตัว ทำนองเดียวกับ การบวช นาค พระกรรมวาจา กู้สวดอะไรมาตาม ว่า เป็นมนุษย์หรือเปล่า ก็บอกว่าเป็น มนุษย์ นี้เป็นคุณสมบัติ เพราะความ เป็นมนุษย์ เป็นโรคเรื้อนหรือเปล่า ไม่ เป็น อันนี้ถ้าพิจารณาแยกแยะก็เห็นข้อ ด้ต้องห้ามมากกว่า คุณสมบัติ เพราะเป็น เรื่องไม่มี ไม่ใช่เป็นเรื่องมีตั้งนั้นเห็นจัน แต่ว่าอย่างไรก็ตามบรรดาวิธีการก็คิดว่า จะ ด้ความอย่างใดก็ตาม ถ้าสภาได้ส่งมติ ไปแล้วจะให้บัญญัติคุณสมบัติในกฎหมาย เลือกตั้งเราก็เลิกพูดกัน ที่เกี่ยวใน เรื่อง

รัฐธรรมนูญว่าจะไปนั่งคิดว่าจะมีข้อห้าม หรือไม่มีข้อห้าม เมื่อเขาคุณสมบัติไปไว้ในกฎหมายเลือกตั้งแล้ว ข้อต้องห้าม ก็ควรจะ พ่วงไปอยู่ใน กฎหมาย เลือก ตั้ง ด้วย แต่ถ้าสภาลงมติว่าจะให้บัญญัติคุณสมบัติของผู้เลือกตั้งนี้ หรือผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งนี้ ไว้ในรัฐธรรมนูญ ถ้าเราจะแยก และไปว่า ข้อต้องห้าม นั้น เป็น คุณสมบัติ หรือเปล่า ถ้ามีปัญหาเช่นนั้นขึ้นมา กรรมการจะฟังดูเหมือนกันในที่ประชุม ถ้าว่ายังเป็นข้อสงสัยอยู่ กรรมการ อาจจะเพิ่มเติมระเบียบวาระ ลงมาว่า จะมี ข้อห้ามอะไรบ้าง ไม่ให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง ก็อาจจะเสนอกฎหมายหลังได้ ในเมื่อประจักษ์ ว่ามีความหมายกำกวมทั้งนั้น ที่นี้ ไหน ๆ ข้าพเจ้าได้ลุกขึ้นมาอภิปรายแล้วใน สภา กรรมการ แล้ว ข้าพเจ้า จด โอ กาส ใน วาระเดียวที่จะเรียนท่านประธานอภิปราย เสียเลย ที่กล่าวว่ากรรมการรู้สึก ว่า หัวข้อ ระเบียบ วาระนี้ สำคัญที่สุดในการ ร่างรัฐธรรมนูญครั้งนี้ ข้าพเจ้ามีความ เห็นเป็นส่วนตัวว่าสำคัญจริงๆ เพราะ อะไร เพราะว่าระบอบประชาธิปไตย นั้นตั้งรากฐานอยู่บนอะไร ตั้งรากฐาน อยู่บนการเลือก พ้อง โดย มาจาก สงสัยจะ ไปเอาทฤษฎี อะไรมา ปรับ ก็ต้อง ตั้งราก ฐาน อยู่ บน การ เลือก ตั้ง โดยปราศ จาก สงสัย จะไปเอาทฤษฎีอะไรมาปรับก็ต้อง

ตั้งรากฐานอยู่บนการเลือกตั้ง ประชาธิปไตยจะเดินไว้อย่างไรก็ตาม ถ้าการเลือกตั้งไม่ดี สมาชิกแห่งสภาอันประกอบด้วยสมาชิกที่ราษฎรเลือกตั้งเข้ามา ก็อาจจะได้รับเลือกมาโดยการเลือกตั้ง ที่ไม่แน่นอนจะเป็นด้วยแรงกดดัน มาจากผู้เลือกตั้ง ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือบัญญัติวิธีการเลือกตั้งไว้อย่างแน่นอน หละหลวม อะไร ก็ตามทำให้ได้สมาชิกที่ไม่ถึงขนาด ไม่รู้สึกผิดชอบในหน้าที่ของตน หรือประกอบด้วยความไม่ดี ประการอื่น จะเป็นด้วยความคิดหรือมีเงาซีพหรืออะไรก็ตามขึ้นมาแล้ว นั้นแหละคือความหายนะของระบอบประชาธิปไตย จัวหนังสือจะเขียนไว้อย่างไรก็ตาม เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงใคร่จะขอ ความเรียนท่านประธานว่า เมื่อเราร่างรัฐธรรมนูญครั้งนี้ เราร่างเพราะอะไร เพราะมีการปฏิวัติใช้ใหม่ เหตุปฏิวัติเพราะอะไร เพราะบ้านเมืองอยู่ในสภาพนำวิตกใช้ใหม่ เรามาแก้กันเพื่ออะไร แก้กันเพื่อความเรียบร้อยของบ้านเมืองใช้ใหม่ เพราะฉะนั้นแก้แล้ว ทั้งทีแล้ว หรือจะใช้คำปฏิวัติอะไรก็ตาม จะปฏิวัติทั้งทีแล้ว ก็ควรจะคำนึงถึงรากฐาน ของประชาธิปไตย เพื่อให้ ได้มาซึ่ง ประชาธิปไตยที่ใช้ ได้โดยเหมาะสม แก่ บ้าน แก่เมือง ของเราถึง กว่าที่ แล้ว มาใช้

ใหม่ ถ้าเราปล่อยให้การเลือกตั้งเป็นไปอย่างแบบเก่า ข้าพเจ้าก็คิดว่าท่านประธาน คง เห็น พ้อง กับข้าพเจ้า ว่าไม่มีทางอื่น นอกจากจะได้ผู้แทนอย่างเก่านี้ ใครจะ ท้าว ข้าพเจ้าถูก ผู้แทน อย่างเก่าก็ตาม แต่ข้าพเจ้าคิดว่าความจริงเป็นเช่นนั้น ทุก ๆ คนก็เป็นเช่นนั้นยอมรับ กันว่าเหตุ แห่งการปฏิวัติ มา จาก สรรพภาพของผู้แทน ก็เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้วถ้าเราเลือกตั้งอย่างเก่า โดยคนอย่างเก่า คุณสมบัติอย่างเก่า โดยผู้สมัครรับเลือกตั้งอย่างเก่า วิธีการเก่า ก็ ก็คงจะแน่เหลือเกินร้อยเปอร์เซ็นต์ว่า เราได้ผู้แทนอย่างเก่า แล้วเราก็ต้องปฏิวัติอย่างเก่า อีกที่ครั้งไม่ทราบ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าคิดว่าถ้าไม่ปฏิวัติการเลือกตั้ง ซึ่งหมายความว่าทั้งการใช้สิทธิและในการสมัครตลอดจนวิธีการ ถ้าทำได้ ถ้าไม่ทำเสียเลย แล้วการร่างรัฐธรรมนูญ ทั้งฉบับนี้ ข้าพเจ้ายังมองไม่เห็นว่าจะมีประโยชน์อะไร ทั้ง ๆ ที่เราลงมติเปลี่ยนแปลง แก้ไข สถาบัน และ ความสัมพันธ์ระหว่าง สภา ระหว่าง รัฐบาล ไปแล้ว ข้าพเจ้าคิดว่านั่นปลายเหตุ ทุนเหตุคือ การเลือกตั้ง ที่นี้เรามามองดูสภาพความเป็นจริงว่า กฎหมายเลือกตั้งฉบับหน้านี้ ใครจะเป็นคนเขียน ใครจะเป็นคนบัญญัติ หน้าที่ที่สถานไม่พ้น ท่าน

ประธาน ฉบับแรกอย่างนี้เลย แม้เราจะลงมติ ให้เขียนในรัฐธรรมนูญ ให้ให้ใช้กฎหมายเลือกตั้ง ฉบับเดิมไป พอลง มติแล้ว สมมติว่าเขียนใน รัฐธรรมนูญว่างานหน้านี้ก็ได้ชื่อว่าสมานับมีอยู่เหมือนกัน ไปกล่าวไว้ ใน กฎ หมาย รัฐธรรมนูญให้ใช้กฎหมายเลือกตั้งเดิม หรือเราจะสร้างพระราชบัญญัติว่า ด้วย การ เลือก ตั้ง ใหม่ ทั้งฉบับ ขึ้นชื่อว่าสมานับเป็นผู้สร้าง และ ตั้ง ก้าว อย่างใด อย่างหนึ่งคือ บัญญัติ ไว้ ใน รัฐธรรมนูญ ว่า ให้ ใช้กฎหมายเลือกตั้งเดิมหรือสร้างกฎหมายเลือกตั้ง ขึ้น ใหม่ มี ฉะนั้น การ เลือก ตั้ง มีไม่ได้ เหตุผลเท่านี้ ก็นั่นถ้าหากว่าเราตั้งไว้ให้เห็นไปตามกฎหมายเลือกตั้ง ที่ข้าพเจ้าว่าถึงสิทธิคุณสมบัติของผู้เลือกตั้งที่ใช้สิทธิเลือกตั้ง ถ้าเราตั้งไว้ให้เห็นไปตามกฎหมายเลือกตั้ง โดยเราจะเขียนไว้ ในรัฐธรรมนูญ ให้ เป็น บทเฉพาะกาลให้ ใช้กฎหมาย เลือก ตั้ง ฉบับ เดิม ก็ ตาม หรือเรา จะ บัญญัติ กฎหมาย เลือก ตั้ง ขึ้นใหม่ก็ตาม ก็ขึ้นชื่อว่ามีความค่าแก่พระราชบัญญัติ นี้ข้าพเจ้าขอยกเว้นความคิดของผู้ที่คิดว่าอาจจะบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญให้แก่ยาก แต่โดยปกติกฎหมายเลือกตั้งนั้นเป็นพระราชบัญญัติฉบับหนึ่ง การแก้ก็คือสมาชิกมาหนึ่งประชุมกัน เป็น สาม วาระ ประกอบด้วยองค์ประชุมซึ่งถูก

ต้องตามข้อบังคับฯ ซึ่งตามประวัติของ
 รัฐสภาของเราเพียงหนึ่งในสาม ของจำนวน
 สมาชิกทั้งหมด เมื่อก่อนนั้นสมาชิก
 ของสมาชิกทั้งหมดแล้วการแก้ไขพระราช-
 บัญญัติก็หมายความว่าต้องมีคะแนนเสียง
 เห็นชอบด้วยหนึ่ง คณะนั้น เสียงมากกว่า
 หนึ่งในหกของสมาชิกทั้งหมดเพียงเท่านี้
 ก็แก้กฎหมายได้แล้ว เพราะฉะนั้นถ้า
 เป็นทางที่ข้าพเจ้า จะ วิง วอน สมาชิก ผู้มี
 เกียรติทั้งหลายได้โปรดคิดว่า เป็น การ
 เหมาะสมหรือไม่พิจารณาเสียเลย
 บัดนี้ว่าผู้ที่ใช้สิทธิเลือกตั้งนั้น เป็น
 โคร เป็น การสมควรหรือ หรือเราจะ
 บอกว่าเป็นใครก็ช่าง เป็นเรื่องของกฎ
 หมายเลือกตั้งเช่นนั้นหรือ และเราก็
 บัญญัติกฎหมายเลือกตั้ง เรา คิด ว่านาย
 เจริญอย่างไรก็ตาม เราจะปลื้ม ทั้งใจ
 ให้แก่ ไซ กิ่งงาย ๆ ด้วย คณะหนึ่ง ๑
 คณะนั้น มากกว่าเสียง ๑ ใน ๖ ของสมา-
 ชิกทั้งหมดคณะนั้นหรือ การที่เรามานั่ง
 ประชุมกันเป็นเวลาถึง ๓ ปีมานี้ ข้าพเจ้า
 แน่ใจเหลือเกินว่า เรา สมาชิก ทั้งหมด มี
 แสบทุกเรื่องมีความเห็นต่าง ๆ กัน แม้
 กัน ขัดกัน ใ้กัน เถียงกัน แม้ข้าพเจ้า
 แน่ใจ เหลือเกิน ว่า จุด สัน หนึ่ง จึง คุย
 กันมีความเห็นตรงกันและมุ่งตรง กัน ก็
 เพื่อสร้าง ชาติ ฐาน แห่ง ความ เจริญ รัชช
 ของบ้านเมือง นั่นคือสร้างรัฐธรรมนูญ

ที่ปฏิบัติได้และปฏิบัติได้ก็ ก็เมื่อเช่นนี้
 แล้วข้าพเจ้าคิดว่า เป็นโอกาสเราต้องกล้า
 ที่ เมื่อกฎบัตรที่แล้วปฏิวัติไป ถึงราก
 ฐานของระชาธิปไตย ชั่วขณะหนึ่ง ชั่ว
 ครู่แล้วเราจะเอา คน มีคุณสมบัติที่ดีที่
 เลือที่เสีย เราวางให้สูงแล้วเราต้องให้
 คนที่ ความจริงไม่เป็นเช่นนั้น ความ
 จริงข้าพเจ้าคิดว่าคนที่ จะเลือก นั้นแหละ
 เป็นคนที่เราจะต้องพิจารณาถึงก่อนว่าจะ
 เอาใครมาเลือก ถ้าคนเลือก ๆ โดยไม่รู้
 เรื่อง ใครไม่รับผิดชอบอะไรก็ช่าง ไป
 ลงคะแนนแล้วก็แล้วกัน เขาใช้ให้ลง
 โหว โหวอย่างนั้นแล้ว ข้าพเจ้าคิดว่าเรา
 จะไปบัญญัติ คุณ สมบัติ ของ ผู้สมัคร รับ
 เลือกตั้งให้สูงเท่าไรไม่มีประโยชน์อะไร
 เลย เมื่อคนสูง ๆ เหล่านั้นจะไม่ได้เข้า
 มาเลยและจะไม่ได้เข้า มาเลย และ จะไม่
 สมัครด้วยซ้ำ เพราะสู้ ไม่ไหว ข้าพเจ้า
 พยายามหวังว่าเป็นที่เข้าใจกันดี ก็เมื่อ
 เป็นเช่นนั้น ข้าพเจ้า ก็ ขอ ย้อน กลับ มาใน
 ฐานะกรรมาธิการอีกทีว่าขอได้โปรดเห็น
 ใจกรรมาธิการ ตัวเตรียมกำหนดคุณ
 สมบัติต่าง ๆ ไว้ล่วงหน้าว่าในกรณี ที่สภา
 สันติได้บัญญัติใน รัฐธรรมนูญ แล้ว ก็
 พิจารณาคุณสมบัติต่อไปนี้ว่าจะ เป็น การ
 ควรบัญญัติไว้หรือไม่ ๑,๒,๓, หรือ ๔ หรือ ๕
 หรือ ๖ อะไรที่ยาวยืดตั้งหน้ากระต่าย
 สองหน้ากระต่ายเช่นนี้ ขอได้โปรดเห็น

ใจว่าบางที่ต้องโยนทิ้ง ถ้าว่าสภานี้ไม่เห็นด้วยที่จะบัญญัติในรัฐธรรมนูญ

พลตำรวจโทบรรลือ เรื่องตระกูล:
ในหัวข้อที่ได้กำหนดไว้ในระเบียบวาระนี้ว่าถึงว่าการกำหนดคุณสมบัติของผู้ออกเสียงเลือกตั้งจะควรบัญญัติไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ หรือ จะ ให้ เป็น ไป ตามกฎหมายเลือกตั้งซึ่งเป็นประเด็นที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ได้ชี้แจงต่อท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยเฉพาอย่างยิ่ง ข้าพเจ้าใคร่ขอเรียนถึงหลัก ๓ ประการนี้ เพื่อทำความเข้าใจของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทั้งหลาย ๑. กฎหมายรัฐธรรมนูญนั้นเป็นกฎหมายที่วางระเบียบแห่งอำนาจสูงสุดและความเกี่ยวพันใน ระหว่าง อำนาจนั้น ๆ การเลือกตั้งเป็นลักษณะสำคัญของ การ ปกครอง ระบอบ ประ ชาธิปไตย ซึ่งราษฎรใช้อำนาจ อธิปไตย ทาง ผู้แทน โดยเฉพาอย่างยิ่งเกี่ยวกับ คำว่า คุณสมบัติที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติคนแรกก็ได้ขอความกระจ่างชัดแจ่มจากท่านกรรมาธิการ และ ก็ ท่าน กรรมาธิ การ ก็ ได้ พยายาม ชี้แจง ถึง ความ จำ เป็น หลาย ประ การ ดังกล่าวไว้ นั้น อย่างไรก็ตาม ข้าพเจ้าใคร่จะเสนอว่าคำว่า “คุณสมบัติ” นั้นเป็นหลักวิชา ซึ่ง เรา จะ ได้ เห็น กับบทบัญญัติต่าง ๆ ในกฎหมาย ซึ่งข้าพเจ้าจะได้ยก

มาให้ท่านทราบบในโอกาสต่อไป ฉะนั้นคำว่า “คุณสมบัติ” เมื่อก่อนหลักวิชาไว้เช่นนั้นแล้ว ข้อตกลงก็มีอยู่ว่าเป็นหน้าที่ของกรรมาธิการที่จะต้องไปพิจารณาและค้นคว้าคำว่าคุณสมบัตินั้นมีความหมายแค่ไหนอย่างไร แต่อย่างไรก็ตามในระแยะเวลานี้ น่าจะ ถึงเวลา อันสมควรที่เราจะได้กำหนดคำต่าง ๆ เหล่านี้ ออกให้กระจ่างชัด คำว่าคุณสมบัติ นั้นมีความหมายแค่ไหน และ คำว่า การ ห้ามไม่ลักษณะต่าง ๆ นั้นมีความหมายแค่ไหนเพียงไร เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงขอเรียนในหลักการในเรื่องที่เกี่ยวข้องกัน กับ การ กำหนดคุณสมบัติของผู้ ใช้ สิทธิเลือกตั้ง ก็คือ ในเรื่องการเลือกตั้งก็ คือ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายรัฐธรรมนูญก็ คือ ในทางปฏิบัติเป็นปัญหาว่าจะปฏิบัติอย่างไรจึงจะเป็นการเหมาะสมกับหลัก ของ ประชาธิปไตยระหว่างผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งกับผู้ที่สมัครรับเลือกตั้ง ทั้งนี้การกำหนดคุณสมบัติของผู้เลือกตั้งในครั้งแรก ประเทศไทยได้เข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยในปี พ.ศ. ๒๔๗๕ จะเห็นได้ว่า ได้มีบัญญัติในเรื่องคุณสมบัติ ของ ผู้ออกเสียงเลือกตั้งไว้ในพระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งการปกครองแผ่นดิน ฉบับชั่วคราว พ.ศ. ๒๔๗๕ และได้ กำหนดคุณสมบัติ ของ ผู้

ออกเสียงเลือกตั้งไว้ในกฎหมายเลือกตั้ง เราจะเห็นได้ว่าในปีเดียวกันนั้นใน ประการแรก การกำหนดคุณสมบัติของผู้ ออกเสียงเลือกตั้งนั้นได้มีการ กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครอง แผ่นดินสยามและในปีเดียวกันนั้นเมื่อได้ ร่างรัฐธรรมนูญเสร็จสิ้นแล้วก็ได้นำคุณสมบัติ นั้นมาไว้ใน รัฐธรรมนูญโดยให้ไป กำหนดไว้ในกฎหมายเลือกตั้ง อย่างไรก็ตามในปี พ.ศ. ๒๔๙๒ ที่ท่านสมาชิกได้ ยกขึ้นมากล่าว นั้นก็ได้ มีการ ประกาศใช้ กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ไทยอีกฉบับหนึ่งใน พ.ศ. ๒๔๙๒ รัฐธรรมนูญ ได้นำเอาคุณสมบัติเหล่านั้นไปบัญญัติ ไว้ในมาตรา ๘๘ และทั้งได้นำเอาเรื่อง รวบรวม ๆ ที่ห้ามมิให้มีการ ใช้สิทธิ เลือก ตั้งไปไว้ในมาตรา ๙๐ ซึ่งแสดงให้เห็น ว่าผู้ร่างกฎหมายรัฐธรรมนูญ ในปี พ.ศ. ๒๔๙๒ พยายามที่จะแยกคำว่า "คุณสมบัติ" กับคำว่า "ต้องห้าม" นั้นออก จากกัน จึงบัญญัติไว้คนละมาตราซึ่งเห็น ได้ชัดแจ้งไม่มีปัญหาเลย ถึงหากว่าจะ อยู่ในรัฐธรรมนูญก็ตาม ความมุ่งหมาย ก็ต้องการแยกแยะกันอยู่แล้ว ในปี พ.ศ. ๒๔๙๕ ได้มีการ ประกาศใช้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๙๕ ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ออก

เสียงเลือกตั้งไว้ใน กฎหมายเลือกตั้ง อีก ครั้งหนึ่ง ฉะนั้นจึงอาจจะกล่าวได้ว่าการ กำหนดคุณสมบัติของผู้ออกเสียงเลือกตั้ง ในประเทศไทยเรานั้น นับจาเดิมตั้งแต่ ได้เปลี่ยน ระบอบ ประชาธิปไตย เป็นกัน มา ผู้ร่างกฎหมายรัฐธรรมนูญได้พยายาม กำหนดไว้ในโอกาสต่าง ๆ กันนั้น ถึงสอง แห่ง ในบางแห่งก็ได้กำหนดไว้ใน รัฐธรรมนูญและใน บางคราว ก็ได้ นำมา กำหนดไว้ในกฎหมายเลือกตั้งว่า ถึงสิทธิ ของผู้ที่จะใช้เสียงเลือกตั้ง ฉะนั้นจึงเป็น ปัญหาที่น่าจะพิจารณาว่าในหลักการที่ถูกต้องนั้นควรจะได้ กำหนดคุณสมบัติไว้ใน กฎหมาย รัฐธรรมนูญ หรือว่า ควร จะ ได้ กำหนดไว้ในกฎหมายเลือกตั้ง จึงจะเป็น การถูกต้อง อย่างไรก็ตามก็หากว่าจะกำหนด ไว้ใน กฎหมาย รัฐธรรมนูญ ผลก็ อาจ จะ เป็นไปว่าการแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญ นั้นอาจ เป็นเหตุให้ มีการ แก้ไขกฎหมาย เลือกตั้ง หรือกระทบไปถึงผู้ ที่จะใช้ สิทธิ เลือกตั้งซึ่งได้นำไปบัญญัติไว้ในกฎหมาย เลือกตั้งนั้นด้วย แต่อย่างไรก็ดีถ้ากล่าว ตามหลักทั่วไปแล้วกฎหมาย รัฐธรรมนูญ นั้นก็พยายาม ที่จะให้ เป็น กฎหมายซึ่งแก้ไข ยาก นี่ก็เป็นหลักการซึ่งเราจะหา ความแน่นอนจาก หลักการที่เขียนไว้บน กระดาษ นั้น โดยที่ ไม่มีอำนาจใด ๆ ไป สนับสนุนก็เป็นเรื่องที่น่าลำบากอยู่ไม่น้อย

LIART

ฉะนั้นเราจะเห็นได้ว่ากฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทั้งที่มีท่านสมาชิกผู้มีการศึกษาได้กล่าวไว้ว่า ก็ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม ตลอด มา อย่างน้อย ก็ ๑๕ ฉบับ ถ้ารวมทั้งฉบับที่ช่วยถืออาจจะ เป็นฉบับที่ ๑๕ ก็ได้ อย่างไรก็ตามก็ จำเป็นต้องบัญญัติหลักการเอาไว้ ทั้งๆ ที่รู้อยู่แล้วว่าก็ต้องบัญญัติ ดีกว่าที่เรา จะไม่บัญญัติ หลักการ อะไร ไว้ เป็น ทาง ปฏิบัติเสียเลย ดังนั้นเราจะเห็นได้ว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๙๕ อันเป็นฉบับสุดท้าย ได้มีการบัญญัติถึงหลักการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ไว้ในมาตรา ๑๑๑ ซึ่งได้กำหนดเอาไว้ ถึง ๗ ประการด้วยกัน ถ้าท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ทรงคุณวุฒิได้ไป พิจารณาถึงหลักต่างๆ ที่ได้บัญญัติไว้ใน มาตรา ๑๑๑ นั้น เราจะรู้สึกทันทีว่าใน หลักการนั้นต้องการให้แก้ไขยาก แต่ว่า หลักการ กับหลัก ปฏิบัติ กับวิธีปฏิบัติ นั้น คงจะนำมาใช้ในโอกาสเดียวกันได้ ต่อ เมื่อได้ปฏิบัติไปโดยถูกต้อง แต่ถ้ามีความจำเป็นแล้ว ก็อาจจะนำมา ปฏิบัติได้ ยากอยู่เหมือนกัน อย่างไรก็ตามการที่จะ นำ คุณ สมบัติ ไป บัญญัติ ไว้ ใน กฎ หมาย เลือกตั้ง ก็อาจจะทำให้มีการแก้ไขง่าย ขึ้น และอีกประการหนึ่งก็อาจจะกำหนด

รายละเอียด อัน เกี่ยว กับ การ ออก เลือก เลือกตั้ง และตลอด ถึง การ กำหนดโทษ- นุโทษของผู้กระทำผิดกฎหมายเลือกตั้งไว้ ด้วย เพราะว่า การ กำหนดโทษ เลือกตั้ง ต่าง ๆ ตลอด จน ผู้ใช้ สิทธิ เลือกตั้ง ก็ดี ตลอดจน กระทั่ง ผู้สมัคร รับเลือก ตั้งก็ดี แต่ละครั้งแต่ละคราวนั้น ปัญหาข้อเท็จจริงต่าง ๆ เกิดขึ้นจากการแข่งขันกัน ก็มี อยู่จำนวนไม่น้อย เพราะฉะนั้นถ้าเรา สามารถจะนำเอาเรื่องหนึ่งเรื่องใดซึ่งเป็น เรื่อง เดียวกัน เอา มารวมไว้ใน กฎหมาย อย่างเดียวกันก็จะทำให้การพิจารณา ของ คณะกรรมการ ที่มีหน้าที่ ร่างกฎหมาย นั้นๆ ไม่บกพร่อง ดังนั้นเราจะเห็นได้ว่า ความคิด ของ ผู้ บัญญัติ กฎหมาย ไม่ควรจะ เป็น กฎหมาย รัฐธรรมนูญ หรือ กฎหมาย ชรรมาภคาก็ดี แต่ละหมุ่แต่ละคณะแต่ละ กาลแต่ละเวลานั้นก็ย่อมไม่ตรงกัน ดัง จะ เห็นได้ ว่า ใน ประเทศ ต่าง ๆ ที่มี การ ปกครองอยู่ภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญก็ ได้มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ออกเสียง เลือกตั้งไว้ในกฎหมายเลือกตั้งที่มี และ ก็ในกฎหมายรัฐธรรมนูญก็มี ซึ่งก็ ไม่ตรงกันเหมือนกัน ในประเทศ เบลเยียม ในตอนนี้ข้าพเจ้าต้องขออภัย ต่อท่าน สมาชิกผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งจะได้นำ เอา รัฐธรรมนูญใน บาง ประเทศ มา เป็น ทางเทียบเคียงแสดงให้เห็นถึงว่า การ

กำหนด คุณสมบัติของผู้ใช้ สิทธิเลือกตั้ง นั้น ไม่ใช่ว่าในประเทศไทยของเราได้นำเข้ามาปะปนกันใช้ แม้แต่ว่าในประเทศอื่น ๆ ก็ได้มีการ นำเข้ามาใช้ปะปนกันอยู่เหมือนกัน อันนี้ก็แล้วแต่ท่าน กรรมการ หรือ ท่าน สมาชิกผู้ทรงคุณวุฒิก็จะให้หาหลักการต่าง ๆ มาแก้ไข ซึ่งข้าพเจ้าก็ให้เรียนไว้แล้วว่า ปัญหาซึ่งสำคัญที่สุดนั้น ควร จะ กำหนด คุณสมบัติของผู้ ออกเสียงเลือกตั้ง ไว้ ใน กฎหมายรัฐธรรมนูญหรือที่กฎหมายเลือกตั้ง จึงจะเป็นการถูกต้อง ส่วนการกำหนดอย่างไร เรียกว่าคุณสมบัติ นั้น เป็นหลักวิชา ซึ่งข้าพเจ้าจะได้ เรียนต่อไป ประเทศเบลเยียมเขาได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ออกเสียงเลือกตั้งไว้ใน กฎหมายของเขาลงวันที่ ๗ กันยายน ค.ศ. ๑๘๙๓ ประเทศฝรั่งเศส รัฐธรรมนูญ ปี ค.ศ. ๑๗๙๑ และปี ค.ศ. ๑๗๙๓ มีบทบัญญัติ ห้ามมิให้คนใช้ ออกเสียงเลือกตั้งผู้ แทน ราษฎร ไว้ ใน รัฐธรรมนูญ และต่อมาที่ไนท์ ค.ศ. ๑๘๔๘ การห้ามดังที่ข้าพเจ้าได้เรียนมานี้ ก็มีบทยกเลิกไป ประเทศซังการีก็ดี หรือประเทศเนมาร์คและประเทศรumaniaก็ดี ก็ได้มีกฎหมายบังคับให้ราษฎรไม่ออกเสียงเลือกตั้งทุกคน โดยเฉพาะประเทศเบลเยียม ถ้าผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง กว้นไม่ไป

ออกเสียงโดยปราศจากเหตุผล ผู้นั้นจะต้อง ถูกปรับ หรือ ทำหนีโทษไว้ แล้ว แต่กรณี ประเทศสเปนได้กำหนดการออกเสียงเลือกตั้งไว้ในกฎหมาย รัฐธรรมนูญ ค.ศ. ๑๘๙๐ ส่วนประเทศอาเจนไตน์ได้กำหนดการออกเสียงเลือกตั้งไว้ในกฎหมาย ลงวันที่ ๗ เมษายน ค.ศ. ๑๘๑๒ ประเทศอิตาลีก็ได้กำหนด คุณสมบัติของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งไว้ว่าจะต้องอ่านออกเขียนได้ แต่ก็ได้กำหนดไว้ในกฎหมาย ค.ศ. ๑๘๘๒ รัฐธรรมนูญประเทศฝรั่งเศส ปี ค.ศ. ๑๗๙๑ ก็มี การแบ่งผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งเอาไว้เป็นสองชั้น ให้ผู้ออกเสียงชั้นสองเป็นผู้เลือกตั้งผู้แทนราษฎร ประเทศเยอรมันนี้ก็ ได้กำหนดคะแนนเสียงตำแหน่งผู้แทนราษฎรไว้ใน กฎหมายเลือกตั้ง ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๘๒๐ ดังที่ข้าพเจ้าได้กราบเรียนต่อท่านสมาชิกสภา ร่างรัฐธรรมนูญผู้ทรงคุณวุฒิถึงความจำเป็นมาแห่งผู้ใช้ สิทธิออกเสียงเลือกตั้งในประเทศไทยก็ดี และในต่างประเทศนั้นก็ดี ข้าพเจ้าตั้งใจที่จะนำมาเพื่อ เป็นการเทียบเคียงให้เห็นว่า การบัญญัติคุณสมบัติของผู้ ออกเสียงเลือกตั้ง นั้นก็สุดแต่ความจำเป็น แต่ว่าอย่างไรก็ตาม ในเรื่องหลักทั่วไปแล้วจำจะต้องมีการเหมือนกันในหลักประชาธิปไตย การกำหนดคุณสมบัติของผู้ออกเสียงเลือกตั้ง

LIRT

ตั้งที่ข้าพเจ้าได้เรียนมาแล้วนี้ ท่านทั้ง
หลายจะเห็นได้ว่าโดยเฉพาะในรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับสุดท้าย
ที่ข้าพเจ้าได้กล่าวถึงก็คือ ฉบับปี พ.ศ.
๒๕๖๕ แก้ไข พ.ศ. ๒๕๖๕ ก็ได้มีการ
กำหนดคุณสมบัติของข้าราชการประจำ
ไว้ในมาตรา ๙๗ แต่คำว่า “คุณสมบัติ”
ก็ยังไม่กระจำขั้ต อยู่แน่นอนว่ามีความมุ่ง
หมายอย่างไร แต่ถ้าหากว่าจะไม่อ่านค
ณะราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพล
เรือนแล้ว ข้าพเจ้าก็รู้สึกว่าจะบางทีอาจจะ
มีบ้านกั้หมายเหมือนกัน แต่ก็ใน
หลักการเราก็ใช้คำว่า “คุณสมบัติ”
เหมือนกัน แต่ว่าอาจจะเป็้นคุณสมบัติ
คนละชนิด คือคุณสมบัติของผู้ออกเสียง
เลือกตั้ง คุณสมบัติของข้าราชการประจำ
ก็ได้ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงได้กล่าวไว้
ว่าอันนี้เป็นหลักวิชา โดยเฉพาะอย่าง
ซึ่ง การ กำหนด คุณสมบัติ ของ ประธาน
กรรมการและกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์
ซึ่งเราได้ชักออกไว้เป็นกฎหมายธรรมดา ก็
ได้มีบทบัญญัติไว้ว่าการ แต่งตั้ง ประธาน
กรรมการ หรือกรรมการ ผู้พิจารณาเรื่อง
ราวร้องทุกข์ นั้นให้ กระทำโดย พระบรม
ราชโองการแล้วก็ได้ให้ ทั่วเห็นชอบ
ของสภา เพราะว่าบทบัญญัติในรัฐ
ธรรมนูญ ไม่ได้ ปรากฏ ชัด เจน ว่า ให้
กระทำได้แค่ไหน เพียงไรหรือไม่ และ

ก็เป็น แต่ว่า กฎหมายธรรมดา นั้นเอาไป
บัญญัติไว้ แล้วที่สภารัฐธรรมนูญก็เลย
ต้องไปปฏิบัติตามกฎหมายธรรมดา ก็มี
ความเกี่ยวพัน กัน เข้มงวดจะต้องให้ ทั่ว
ความเห็นชอบจากสภา ก่อนที่ฝ่าย
บริหาร จะแต่งตั้ง หรือจะ ผ่านไป ขอ ร้อง
พระ บรมราชโองการ ก็เลยต้อง ผ่าน เข้ม
งวดมาเช่นนี้ แต่ว่าถ้าเราไปอ่านดูราย
ละเอียด ของ กฎ หมาย รัฐธรรมนูญ แล้ว
ข้าพเจ้า ก็ ไม่ทราบว่าจะ ออกกันไปได้ อย่าง
ไร นั่นก็เป็นประการหนึ่ง แล้วอีก
ประการหนึ่ง การ กำหนด คุณสมบัติ ของ
ประธานกรรมการและกรรมการเรื่องราว
ร้องทุกข์นั้น ก็ ไม่ได้กล่าวถึงว่าจะต้องเป็น
คนสัญชาติไทย หรือว่าอายุยี่สิบปี
บริบูรณ์หรือว่าอย่างไร แต่กลับไปกล่าว
ว่า ผู้ที่ จะ เป็น ประธาน กรรมการ หรือ
กรรมการ เรื่อง ราว ร้องทุกข์นั้น กำหนด
คุณสมบัติไว้ว่า ต้อง เป็น ข้าราชการ นก
ประจำการหรือข้าราชการบำนาญนั่นเอง
และ ก็ต้องเคย ดำรง ตำแหน่ง ตั้งแต่ หัว
หน้กองหรือเทียบเท่า ก่อน จะเห็นได้
ว่า การ กำหนดคุณสมบัตินี้รู้สึกว่าจะ
เป็นไป ตามความมุ่งหมาย ว่า เราต้อง
การจะให้ เป็น กฎหมายของ ใจ หรือ อย่าง ไร
กันเอง ข้าพเจ้าก็หวังไว้ว่า ท่านคณะ
กรรมาธิการผู้ทรงเกียรติคงจะได้พยายาม
กัน คว่า เขา เรื่อง ราว ของ คุณสมบัติ นั้น

LIRT

ถ้าสามารถจะเอาออกมาได้ แต่ว่า แยก
 ต่างกัน ประการใด กับ การ ห้ามไม่ให้ ใช้
 สิทธิออกเสียงแล้ว ก็จะเป็น ประโยชน์กับ
 การเขียนรัฐธรรมนูญ ฉบับนี้ไว้ อันสมควร
 อย่างไรก็ตามโดยเหตุที่หลักทั่วไปในการ
 ออกเสียงเลือกตั้งนั้นมักจะตรงกันในเรื่อง
 คือว่า จำจะต้องมีบัญญัติว่าให้บุคคลทั้ง
 ชาติ คือรัฐธรรมนูญประเทศใดก็คนใน
 รัฐธรรมนูญ แห่ง ชาติ นั้น มาใช้ สิทธิ ออก
 เสียงเลือกตั้งของตนได้ และก็กำหนด
 ในเรื่องคุณสมบัติไว้ด้วยเหมือนกัน และ
 นอกจากนั้นก็ตลอดทั้งการออก เสียงเลือก
 ตั้งนั้น ก็ จะต้อง มีการ กำหนดให้กระทำ
 อย่างเดียวกันทุกแห่ง โดยเหตุผลทั้งที่
 ข้าพเจ้า ได้ กราบ เรียน ต่อ สมภาร่าง รัฐ
 ธรรมนูญนี้ ข้าพเจ้าจึงมีความเห็นว่
 การกำหนดคุณสมบัติของผู้ออกเสียงเลือก
 ตั้งนั้นก็เราเคยปฏิบัติกันมาแล้วสองคราว
 คราวหนึ่ง ก็ อยู่ใน กฎหมาย รัฐธรรมนูญ
 ในฉบับคราวสุดท้ายกฎหมายรัฐธรรมนูญ
 ก็นำไปบัญญัติไว้เหมือนกัน แต่ให้เป็น
 ไปตามกฎหมายเลือกตั้ง ข้าพเจ้าก็
 ขอ สนับสนุน ว่า ควร จะ ได้ เป็น ไป ตาม
 กฎหมายเลือกตั้ง แต่บัญญัติไว้ในรัฐ
 ธรรมนูญ

นายสมภพ โทตระกิตย์ : กระผม
 ได้ ฟังท่าน สมาชิก อภิปรายเกี่ยว กับ การ
 กำหนดคุณสมบัติว่าสมควร จะกำหนดไว้

ในรัฐธรรมนูญ หรือว่าใน กฎหมาย เลือก
 ตั้ง ความเห็นของกระผม กระผมคิด
 ว่าในประเด็นแรก เราก็ยอมรับว่า เรา
 ต้องการที่จะให้สมาชิกที่เหมาะสม ที่รู้
 จักปฏิบัติหน้าที่ และในการที่จะให้
 สมาชิกที่เหมาะสม รัฐจักปฏิบัติหน้าที่ ได้
 ผลต้อง ซึ่งเป็นหน้าที่ที่สำคัญแก่ประเทศ
 ชาตินี้ ก็มีสิ่งเกี่ยวข้องมาถึงผู้มีสิทธิ
 ออกเสียงเลือกตั้ง และท่านสมาชิกที่
 เป็นกรรมการ ท่านก็ ได้อภิปรายไป ใน
 ทางที่ตรงสมมุติฐานขึ้นว่า ควรที่จะให้วาง
 กฎเกณฑ์ไว้ว่า หรือวางเป้าหมายไว้ว่า
 ให้ ได้สมาชิกที่มีคุณสมบัติ ซึ่งการจะให้
 สมาชิกที่มีคุณสมบัติ ที่ดี ที่เหมาะสมนั้นก็
 ด้วย การ ที่จะต้องพิจารณา เกี่ยวโยงไปถึง
 ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง คือกำหนด
 ให้ผู้มี สิทธิ ออกเสียง เลือก ตั้ง นั้นได้แก่
 บุคคลที่สามารถจะ รู้จักเลือก ผู้แทนของ
 เขาให้ ไป ทำ ประโยชน์แก่ ประเทศ ชาติ
 เป็นอย่างดี การที่จะให้กำหนดให้บุคคล
 ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งรู้จักใช้สิทธิของตนเลือก
 ผู้แทนได้ดังนี้ ท่านก็เห็นว่าควรที่จะ
 กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ปัญหา
 ประเด็นก็อยู่ตรงที่ว่า ทำอย่างไรเรา
 ถึงจะให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หรืออีกนัย
 หนึ่ง ก็คือราษฎรนั่นเองเข้าใจใช้สิทธิ
 เลือกตั้งให้ ได้ผู้แทนที่ดี ท่านก็ชี้ให้เห็น
 ความล้มเหลวที่เป็นมาสำหรับ ประเทศ—

ไทยในระยะ ๓๐ ปี ที่ว่าได้เป็นอย่างไร
 ซึ่งท่าน ประธาน คงจะได้ตระหนักดีอยู่แล้ว
 แต่การที่จะให้ผู้มีสิทธิรู้จักเลือก
 สมาชิกนั้น ก็กำหนดหลักสำคัญอยู่ ๒
 ประการ ในประการแรก ก็อยู่กับใน
 เรื่องการศึกษาของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และ
 ประการที่ ๒ ก็อยู่ในเรื่องเกี่ยวกับความ
 เข้าใจในระบอบการเมือง ความเข้าใจ
 เกี่ยวกับความรู้สึก ในหน้าที่ของพลเมือง
 ที่ดี ของประชาชนที่ดีนั้น การที่จะให้ผู้
 มีสิทธิเลือกตั้งมี การได้รับ การศึกษา นั้น
 กระผมหมายความว่า การที่จะกำจัดให้
 ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ต้องเป็นผู้ที่ได้รับการ
 ศึกษาในระดับเท่านั้นเท่านั้น หรือการ
 ที่จะให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นผู้ที่รอบรู้ รู้
 จักใช้ดุลยพินิจเลือกผู้แทนที่ตนนั้น ซึ่งก็
 ต้องหมายความว่า จะต้องเป็นผู้มีสิทธิ
 เลือกตั้งที่ค่อนข้างจะเห็นโลกมานานหรือ
 มีอายุอันน่าม้วยพิศสมคัวร อาศัยหลัก
 สองประการนี้เอง จึงทำให้ผู้มีสิทธิเลือก
 ตั้งเลือกผู้แทนได้ถูกต้อง แต่ปัญหาที่ว่า
 ที่เราจะกำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่ง
 ราษฎรนั่นเองต้องมีคุณสมบัติ มีคุณวุฒิ
 มีการศึกษาในระดับพอสมควรก็ดี มี
 ความรอบรู้ คือได้ผ่านโลกหรือวุฒิพอ
 สมควรก็คตินั้น จะมีผลให้บุคคลเหล่านั้น
 ได้เลือกผู้แทนที่ดีหรือไม่ อันนี้เองผม
 อยากจะอภิปราย ชี้ให้เห็นว่าการที่กำ—

หนด ถ้าเราตั้งข้อสมมุติฐานที่ว่าจะต้อง
 ให้อาจารย์ผู้มีสิทธิเลือกตั้งนั้นมีการศึกษา
 พหุวิชา มีอายุหรือวุฒิพอสมควรนั้น
 เป็นสิ่งที่ชอบ เป็นสิ่งที่เหมาะสม หรือไม่
 โดยเฉพาะในระบอบประเทศไทย สิ่งนี้
 ผมก็อยาก จะให้ความเห็น ของ กระผม
 กระผมเห็นว่า การที่จะจัดทอน หรือจำกัด
 ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือราษฎรนั้น ต้อง
 มีคุณวุฒิ มีการศึกษาใน ระดับอย่างใด
 อย่างหนึ่งนั้น เราก็ต้องยอมรับว่าผล
 ของหลัก การอันนี้ เรา จะนับ จำนวนผู้มี
 สิทธิออกเสียงให้น้อยลง เพราะเป็นของ
 แน่นว่าผู้ ใดได้รับการศึกษาก็ดี ผู้มีวุฒิก็
 ย่อมจะ ต้องมี จำนวน น้อยกว่าผู้ที่ ไม่ได้
 รับการศึกษา โดยเฉพาะในประเทศไทย
 ในเวลานี้ ซึ่งสถิติก็แสดงให้เห็นชัด
 เพราะฉะนั้น การที่หากว่าเราจำกัดข้อนี้
 ลงไปก็เท่ากับเรามีบุคคลราษฎร ที่มี
 สิทธิออกเสียงให้เหลือน้อยลงไป หลัก
 การอันนี้มีผลดีหรือไม่ กระทบกระเทือน
 ถึงหลักการอย่างอื่นอย่างใดหรือไม่ กระ
 ผมอยาก จะ ขอเสนอให้ ระลึก ถึงมติ ของ
 สภาทั้งสองประการ ในประการแรกสภ
 นี้ได้ยอมรับว่า อำนาจอธิปไตยเป็น
 มาจากประชาชนชาวไทย รัฐธรรมนูญ
 ทุกฉบับก็ ได้กล่าวไว้เช่นนี้ การที่บอก
 ว่าอำนาจอธิปไตยมาจากปวงชนชาวไทย
 นั้น ก็มีความหมายอยู่ที่อำนาจอธิปไตย

นั้น เป็นอำนาจที่เกี่ยวกับการปกครอง
 ประเทศชาติ อำนาจปกครองประเทศ
 ชาตินั้น รัฐธรรมนูญฉบับใหม่จะก
 ำหนดชัดเจนไม่ใช่ให้พร้อมด้วยทั้งรัฐ
 หรือประเทศของ รัฐเป็นผู้ใช้ตามบท--
 บัญญัติของรัฐธรรมนูญ นี่หลักเบื้องต้น
 เราก็ต้องยอมรับว่าประชาชนหน้าเป็นเจ้า
 ของอำนาจอธิปไตย เป็นเจ้าของในการ
 ที่จะปกครอง เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าเรา
 จะพยายามไป ใน ทางที่เป็นทาง จำกัดให้
 ราษฎรแต่เพียงบางส่วนซึ่งเป็นส่วนน้อย
 เข้ามาใช้สิทธิเลือกตั้ง เราก็ไม่จะคำนึงถึง
 หลักการนี้จะไม่ขัดกับหลักการที่เราได้ลง
 มติไว้ว่า อำนาจอธิปไตยมาจากประชาชน
 ชาวไทยหรือไม่ นี่ประการหนึ่งสำหรับ
 กระทบ กระผม มีความเห็นว่าอาจ
 จะเป็นการขัดต่อหลักการที่ว่า อำนาจ
 อธิปไตย เป็น ของ ประชาชนชาวไทย
 กระผม เห็น ว่าใน ระบอบ ประชาธิปไตย
 นี้เราควรจะเปิดโอกาสให้ราษฎร ได้เข้า
 รมมีส่วนมีเสียงในการบริหารประเทศให้
 มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ จริงอยู่อาจจะมีผู้
 กำนว่าสำหรับประเทศที่มีพล เมืองยังไม่
 มี การศึกษาที่สม ควรจะทำให้ มีความ
 ่องจากอาจจะทำให้ระบอบ ประชาธิปไตย
 สัมบูรณ์กลไกกลไกอันนี้กระผมก็ยอมรับแต่
 กระผมที่มีความคิดเช่นนี้ กระผมได้มา
 คำนึงถึงมติข้อต่อไปของสภาแห่งนี้ สภา

นี้ก็ได้ยอมรับให้มี ๒ สภาคือให้สภา สูง
 ทำหน้าที่พิ เลียงทำหน้าที่ ต้นกรองแล้ว
 กระผมก็เข้าใจว่าสภาสูง ที่เราได้ลงมติให้
 เองไม่ใช่เป็นสภาสูงมี อำนาจ เอง ว่า
 สภาสูง กระผมคิดว่าอย่างน้อยก็ต้องมี
 อำนาจที่สัมพันธ์กับสภาล่าง การที่ให้มี
 สภา สูงเป็น เพราะ เป็น สิ่งที่ คอย ระวัง
 ประกอบสภาล่างนั้น ซึ่งกระผมคิดว่า
 สภาสูงจะต้อง ประกอบด้วย บุคคลที่ทรง
 คุณวุฒิรอบรู้ในการบริหารราชการแผ่นดิน
 อย่างนี้ เองจะ เห็นได้ว่าเมื่อ เรามีสภา
 สูงที่จะคอยเหนี่ยวรั้งคอย กลั่นกรอง สภา
 ล่างแล้ว กระผมจึงไม่เห็นเหตุผลถึง
 ความจำเป็น ประการใด ที่จะไป จำกัดผู้มี
 สิทธิ เลือกตั้ง ให้เฉพาะ แก่บุคคล ที่มี การ
 ศึกษาดีเท่านั้น กระผมเห็นว่าควรจะ
 เปิดโอกาสให้ราษฎร ส่วนมากได้ ใช้สิทธิ
 เลือกตั้งของเขา เราจะเลือกผู้แทนเขา
 อย่างไม่ประการหนึ่ง เพราะเหตุว่า
 เขาจะเลือกผู้ แทนของเขาไป อย่างไร นั้น
 ถึงแม้ว่าผู้แทนจะไม่ดีแต่เรามีสภาสูงที่จะ
 คอยยับยั้งอยู่แล้วอำนาจเด็ดขาดทั้งหลาย
 ไม่ได้อยู่ที่สภาล่าง ผู้แทนนั้นจะไม่ดีก็
 ไม่อาจจะ ทำให้เกิดผลเสีย หากแต่ สภาสูง
 ได้แต่ประการใด อันนี้กระผมหมาย
 ความ ว่าสภา สูงจะ ต้อง มี อำนาจ เท่า กับ
 สภาล่าง นี่ประการหนึ่ง นอกจากนี้
 กระผมก็ ยัง จำกัด ของ ท่าน สมาชิก ท่าน

เป็นกรรมาธิกรรพ ท่าน ก็บอกว่าในระบอบ
 ประชาธิปไตยสำหรับประชาชน เรา
 ไม่ควรจะไปยึดถือให้เขาละ เรื่องความ
 เป็นประชาธิปไตย แต่ท่านจะให้เขาได้
 ทหารอง กระผมเห็นว่าถ้าเมื่อต้นนั้นแล้ว
 จะให้เขาได้หา ประชาธิปไตย แล้วเขาก็
 ควรจะเกิด โลกจะให้เขาได้สิทธิ ให้เขาม
 มีส่วนร่วมในการปกครองมากที่สุดเท่าที่
 จะมากได้ให้เขาได้รับบทเรียนให้เขาเห็น
 ว่าการที่เลือกผู้แทนไม่ได้เขาเสียหายอะไร
 ไร ประเทศเสียหายอย่างไร แต่ในขณะ
 เดียวกันนั้นเราก็ได้วางหลักไว้แล้ว และ
 วิธีป้องกันไว้แล้วไว้ ผู้แ นั้นนี้ล้าหลัง
 ผู้แทนที่เขาเลือกมานั้นนี้ อาจจะบันทึก
 ให้ การ ปก ครอง ประเทศชาติ ประ สพ
 อุปสรรคได้ เรามีสมรรถสูงคอยเป็นที่คุ้ม
 ครองพี่เลี้ยงกลั่น กรองไว้แล้วเราได้วาง
 ฐานะรัฐบาล ฝ่ายบริหารไว้ ในที่มัน คงมี
 เสถียรภาพ เราป้องกันไม่ให้สมาชิกมา
 เป็นรัฐมนตรี เราบอกไม่ต้องขอ ความไว้
 วางใจนี้เอง เราจะเห็นได้ในส่วนสัมพันธ์
 ระหว่างฝ่ายบริหารฝ่ายนิติบัญญัติ เราก็
 ได้วางหลักประกันให้ทั้งฝ่ายบริหาร เรา
 ได้วางหลักประกันให้แก่สถาบันพระมห
 ราชัศรัยโดยให้มีสภาสูงให้หลักประกันแก่
 ประชาชนที่อยู่แล้ว ฉะนั้นกระผมจึง
 เห็นว่า เหตุผลที่จะให้มีการจำกัดคุณ

สมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งคือราษฎร นั้น
 ก็บอกว่าให้นับลงไปนั้น กระผมจึงเห็น
 ว่ามันเป็นสิ่งสำคัญ ไม่เป็นสิ่งที่จำเป็น
 สำหรั รัฐธรรมนูญฉบับนี้ที่เรากำลัง
 ก่อขึ้น เพราะเราได้วางวิธีการควบคุมไว้
 เรียกร้อ ที่นี้เมื่อเราเห็นว่าไม่เป็นที่
 จำเป็น กระผมเห็นว่าส่วนนี้ควรจะ
 บัญญัติไว้ในรัฐ ธรรมนูญ หรือ จะ บัญญัติ
 ไว้ในกฎหมายเลือกตั้ง สำหรับในรัฐ
 ธรรมนูญนั้น เราได้วางข้อ สมบูรณ์ไว้ว่า
 จะต้อง เป็นรัฐกรรม นูญ ที่แก้ไข ได้ยาก
 คือมีวิธีการ แก้ไขที่ผิด กับกฎหมาย เลือก
 ตั้ง หมายความว่าถ้าหากว่านำคุณสมบัต
 ไว้ในรัฐ ธรรมนูญ แล้วก็ จะเป็นที่ ปลอด
 ภัยการแก้ไขก็จะทำไม่ได้ง่ายนัก ที่นี้ถ้า
 หากเรายอมรับ ว่าผลดี ของการ ที่จะให้
 ราษฎร มีส่วน ในการ ปก ครอง เป็น ของ
 จำเป็นกรรที่ จะไปบัญญัติไว้ในรัฐกรรม
 นูญนั้นเป็นสิ่งที่แก้ไขได้ยากนั้น ก็ไม่มี
 ความจำเป็นอย่างไร เพราะเหตุว่า
 ราษฎรนั้นเองมีการศึกษา ไม่ต้องค้ำแข็ง
 แล้วก็ไม่จำเป็นที่ จะ ต้อง บัญ ญัติ ไว้ใน
 กฎหมายที่สูงสุด นอกจากนั้นการที่บัญญัติ
 เรื่องคุณสมบัติไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ
 นั้น ท่านสมาชิกก็กังวลว่า ก็จะได้
 แทนที่คั้นนี้ไม่ ใช่ คุณ สมบัติ อย่าง เดียว
 ต้องวิธีการเลือกตั้งด้วย ถ้าหากว่าเรา

ยอมรับว่าให้มีคุณสมบัติที่ เรื่องวิธีการเลือกตั้งครั้งนี้ ไปบัญญัติไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญแล้ว ผมเห็นว่านั่นเองจะเป็น อัน ตระกูลคือ รัฐธรรมนูญที่กำลังจะร่างเป็นฉบับใหม่ เพราะว่าเรื่องคุณสมบัตินั้นเป็นประการแรกเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ ประชาชน จึงเป็นที่ จะต้องแก้ไข อยู่บ่อยครั้ง เพราะเหตุว่าคุณสมบัตินั้นเองเป็นส่วน ที่เกี่ยวข้องกับสภิติ และการสำรวจ สัมโนในครัวเรือนมีความรู้แค่นั้น มีวิทยุติดแต่ไหน มีเต็กที่เปอร์เซ็นต์ มีผู้ใหญ่ เท่าไรเปอร์เซ็นต์ เหล่านี้ เองเรา จำเป็นที่ จะมีการแก้ไขกฎหมายเลือกตั้งให้สอดคล้องกับภาวะ จำนวนราษฎร ที่เป็นอยู่ในขณะนั้น ทั้งนี้ถ้าหากว่าเรากำหนด คุณสมบัติไว้ในรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นของที่แก้ไขได้ยาก การกระทำก็จะกระทำได้อย่าง นอกจากนั้นถ้ายังเอาวิธีการเลือกตั้งเข้าไปไว้ในรัฐธรรมนูญแล้ว จะทำให้เกิดความขัดข้องขึ้นมาก เพราะวิธีการเลือกตั้งนั้น เป็นสิ่งที่ กำหนดได้ยากว่าอย่างไร เหมาะสมและ วิธีการที่ดีที่สุดนั้น ผมเห็นว่าควรจะต้องอยู่ในกฎหมายเลือกตั้ง จะเป็นการเหมาะสมกว่าที่จะบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และโดยถือว่าเรื่องคุณสมบัติของผู้สมัครออกเสียงเลือกตั้งนั้น เราควรจะสนับสนุนให้ ประชาชน ส่วน มากได้เข้ามาใช้ สิทธิ

เลือกตั้ง ไม่ควรที่จะไปจำกัดในทางที่สูง เพราะเหตุว่าประชาธิปไตยนั้น ให้เขาได้หาเอาเอง และนอกจากนี้ยังมีบ้านเขา จะให้ผู้ แทนที่ไม่ต้องคืนก็ ก็มีสภาสูงทำหน้าที่กลั่นกรองและทำหน้าที่ ทักท้วงอยู่แล้ว อีกประการหนึ่งผมก็อยากจะชี้ให้เห็นว่าสำหรับคำกล่าวที่ว่าสมาชิกไม่คืนนั้น เราจะไปลงโทษ เพราะเหตุที่ว่า สภิติสมบัติไม่คืนนั้น เราจึงได้สมาชิกไม่คืน ผมว่าจะชี้ขาดลงไปทีเดียวไม่ได้ การที่มีสมาชิกไม่คืนที่ปรากฏอยู่ในระยะ ๑๐—๒๐ ปีที่แล้วมา ถ้าหากว่าเราจะสำรวจดำเนินการและวิจัยดู เพราะเหตุไรสมาชิกเหล่านี้ถึงประพฤติตนเช่นนั้น ถ้าหากเราจะค้นล้าง ค้นไปถึงว่าบุคคลที่กระทำคนที่เรียกกันว่าดาว หรืออีกกระทำ อะไรก็ก่อความต่างๆ นั้น บางคนเป็นถึงชั้นปริญญาตรี จบ ม. ๘ อะไรก็มี นี่ชี้ให้เห็นว่าการศึกษานั้นไม่ได้ช่วย ไม่ได้ทำให้สมาชิกหรือจะช่วยให้สมาชิกเป็นคนดีเสมอไปไม่ใช่เช่นนั้น สมาชิกที่ทำการเหลวไหลในสภาที่ดี ผมขอประทานโทษจะกราบเรียนว่า อาจจะเป็น เพราะหนึ่งระบบ ระเบียบการของสภาของในสมานนั้นอ่อน คือได้ประการเป็นคนใจดี ไม่ค่อยรักวิชาการเข้บข้อบังคับ สมาชิกได้ ใจก็ก่อความสภา สองสมาชิกไปก่อความรัฐบาล ก็เพราะเหตุว่าสมาชิกมี

ต้องทางที่จะขู่ซื้อ ที่จะคุกคาม รัฐบาล ด้วยการเบียดเบียน ปล่อยเรื่องอะไร ต่างๆ เหล่า เป็นเป็นชนวนที่จะเกิดขึ้น ที่จะ ทำให้เสียชื่อเสียงประพัตติคนเช่นนั้น แต่ถ้าวางอ้อมไปไว้ที่ประชาชนที่อยู่ในระเบียบเป็นคนที่เคารพอ่อนน้อมบังคับไม่ใจอ่อน ไม่ให้เสียชื่อเสียง ความต่ำกรงได้ และในขณะที่เดียวกัน รัฐบาล ซึ่งก็ไม่จำเป็น ต้องงอนง้อสมาชิกแล้ว กระผมคิดว่าสมาชิกนั้นเองก็ไม่จำเป็นต้องประพัตติคนเหลวไหลต่อไปอีก ก็อาจจะเป็นไปได้ ถึงแม้จะมีผู้ที่การศึกษาที่ไม่สูงจนเกินไปนัก ที่นี้ใน ส่วนที่เกี่ยวกับประชาชน สำหรับประชาชนที่จะเลือกผู้ แทนนั้น กระผมก็อยาก จะฝากข้อสังเกตเป็นข้อสุดท้ายว่า การที่ เขาเลือกผู้ แทนขึ้นมา เขาอาจบอกว่านี้ ประชาชน เลือกผู้ แทนเหลวไหลเข้ามา นั้น กระผมคิดว่าถ้าหากท่านไปสนทนากับผู้ หาเสียงเลือกตั้ง ท่านจะประสบ ความจริงอยู่อย่างหนึ่งว่าผู้แทนราษฎรนั้น สำหรับชาวไทยนั้นเราแยกได้ ๒ ประเภท พวกหนึ่งที่เรียกว่า พวกไม่รู้ เรื่องใน การเมือง ไม่รู้ ความหมายผู้ แทน กับพวกที่ รู้ ความหมาย ของ ผู้ แทน นั้น คือ อะไร สำหรับพวกที่ไม่รู้ความหมายของผู้แทน ว่าคืออะไรนี้ การเลือกตั้ง ผู้แทน เขา มอง แต่ ประ โยชน์ เฉพาะ หน้า เขา ผู้แทน นั้นให้ ประโยชน์ อะไร เขาได้บ้าง

สามารถจะทำถนนให้เขาได้หรือไม่ สร้าง บ่อน้ำให้เขาได้หรือไม่ ถ้าหากว่าเลือกผู้ แทนคนนั้นจะทำได้หรือเลือกขึ้นไป นี้ เขามองมองประโยชน์ เฉพาะหน้ากับ ประโยชน์ ผู้แทนคนนั้น ที่มณฑลนั้นมองเมื่อรับ ปากกับราษฎรแล้ว ก็คือประชาชน เฉพาะ ขาวยวงเห็นรัฐบาล นี้ประโยชน์เฉพาะ หน้าเกิดจากราษฎร แต่ที่มองเฉพาะ หน้า จริงอยู่แต่ไม่คำนึงว่า ผู้แทนคนนั้นจะมร หารวิธีการหาเงินสร้างถนน บ่อน้ำด้วยวิธี การใดๆ ขู่เชิญรัฐบาลหรือไม่ หรือ ประพัตติคนเป็นคราวในสภา เขาไม่คำนึง เขาต้องการประโยชน์เฉพาะหน้า ที่นี้ สำหรับราษฎรอีกพวกหนึ่งที่เลือกผู้แทน และเลือกผู้แทนที่ไม่ดีเข้ามาในสภา อัน นี้กระผมอยากจะฝากข้อสังเกตไว้ว่า ที่ เขาเลือกมานั้น อาจจะมีเกิดกับตัวกระผมเองคือเราต้องดูพฤติกรรมของรัฐบาล ดู พฤติกรรมของสภาในขณะนั้นเองว่า เป็น ปรูปอย่างใด เราเห็นว่าถ้าเลือกคนดีเข้าไป ไปสู้ กับคนที่เกาะเกาะในสภา ก็ไม่มี ประโยชน์ บางคนเองถึงบอกว่เลวๆ อย่างนี้ จะบอกการปกครองแบบนี้ เลือก คนไม่ดีเข้าไปดีกว่า ให้ไปอยู่รัฐบาลแล้ว นี้จะเห็นได้ว่าการเลือกอะไรต่างๆ เลือก ผู้แทนนั้นขึ้นอยู่กับวงระวัณขณะนั้น บ้าง ขึ้น อย่ กับ ประ โยชน์ เฉพาะ หน้า ของ ราษฎรของเขาเองบ้าง ไม่ได้อยู่ที่ว่า

ราษฎรจะคิดอะไร แต่อย่างไรก็ตามกระ-
 ดมก็เห็นว่าหลักประชาธิปไตยที่จะให้
 เสรีใฝ่หารู้จักตนเองนั้น เป็นการ เกิดโศ-
 กาสให้ราษฎรเขาเลือกผู้แทน ได้อย่าง
 กว้างขวาง ในขณะที่พวกเราก็คงได้บ่อง
 กันมีสภาสูง เราให้วางระบบให้เสถียร-
 ภาพแก่รัฐบาลแล้ว กระดมจึงเห็นว่าไม่
 เห็นปัญหาที่จะต้องนำคำนึงถึง หรือหวั่น
 เกรงไปว่าเราจะได้ผู้แทนที่ไม่ดี เมื่อไม่
 มีปัญหา ที่จำเป็นที่จะต้องกำหนดคุณสมบัติ
 ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง แล้วก็ควรจะกำหนด
 ไว้ในกฎหมายเลือกตั้ง ซึ่งจะเป็น
 ประโยชน์มากกว่า เพราะเหตุที่ว่าบ้าน
 เมืองเปลี่ยนแปลงไปเพราะการสำรวจสำ-
 มโนครัว จำนวนราษฎรเปลี่ยนแปลง
 เพราะมีผู้ได้รับการศึกษามาก เราก็อาจ
 จะแก้ไขกฎหมายเลือกตั้งให้เหมาะสม แก่
 ภาวะการณ์ประเทศได้ง่ายขึ้น ถ้าหากว่า
 ไปอยู่ในรัฐธรรมนูญแล้ว ถ้าหากมีการ
 แก้ไขบ่อยครั้ง รัฐธรรมนูญนั้นเองจะ
 ขาดความศักดิ์สิทธิ์ ฝ่ายบริหารจะถือ
 โยงาหมายหลังแก้ ไขในสิ่งที่ไม่ควรแก้อีก
 หลายอย่าง เพราะเหตุด้วยความเข้าใจ
 ที่ไม่ชัดเจน แต่ ครั้งหนึ่งก็จะแก้กัน เรือไป
 กระดมมีความรู้สึกเช่นนั้น

**หลวงประกอบนิติสาร (กรรมาธิ-
 การระเบียบวาระ):** เนื่องจากคำอภิปราย
 ของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ๒ ท่านที่อภิ-

ปรายไป ๒ ท่าน สุดท้ายนั้นข้าพเจ้าเห็น
 จะต้อง ขอ เกิดผล สิ่ง ที่กรรมาธิ การระ-
 เบียบวาระเตรียมยกไว้ เพราะจะเป็น
 คำกระทบสิทธิ์ผู้หรือข้าพเจ้าก็ถือว่าเป็นคำ
 ทกระทบสิทธิ์ที่สภากรรมาธิการระเบียบ วาระ
 ได้คิดถึงอะไรบางอย่างที่จะเสนอต่อสภา แต่
 ทั้งนี้ โปรดอย่าเพิ่ง ตัด เป็น ข้อผูก มัด ว่า
 ต้องเป็นไปเท่านั้นทุกอย่างหรือทุกประการ
 โดยที่มีควมวิตกกังวลเห็น ของประชาชน
 ที่แสดงมา ทาง กรรมา ธิการฟัง ความ คิด
 เห็นบ้าง กรรมาธิการระเบียบวาระบาง
 คนได้ยื่นได้ฟังมาด้วยตนเองบ้าง คิดเอง
 บ้าง ก็คิดว่าจะเสนอต่อสภานี้ ในชั้น ต่อ
 ไป หากว่าสภามีมติว่าจะบัญญัติคุณสมบัติ
 ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งนี้ ไว้ ในรัฐธรรมนูญ
 ก็จะเสนอมาเพื่อพิจารณา โปรดฟังให้ดี
 ไม่ใช่ข้อเสนอเพื่อพิจารณา ก็จะเสนอ
 ในส่วนคุณสมบัติซึ่งประสงค์ให้ผู้ ใช้สิทธิ
 เลือกตั้งนี้ โปรดอย่าเพิ่งนึกถึงข้อห้าม
 คำว่าคุณสมบัติมี ความ หมาย เพียงไรนั้น
 ข้าพเจ้าคิดว่ายังไม่ ใช่อ้อ สำคัญ ที่จะตั้ง
 ขึ้นทุกหลักสิ่งใด เพราะ กรรมาธิการ
 ระเบียบวาระก็มีทาง เขียน ๆ ที่เสนอ
 ไว้เป็นคำ ๆ ซึ่ง ผู้ที่จะใช้สิทธิเลือกตั้ง
 นั้น ต้องเป็นผู้ที่อายุครบ ๒๐ หรือไม่
 เราไม่ต้องการคำว่าคุณสมบัติก็ได้ เสร็จ
 แล้วเป็น หน้าที่ กรรมา ธิการ ยก ร่าง เขา
 จะไปแยกว่า นี้คุณสมบัติ หรือนี่ข้อห้าม

ก็ได้ มีที่จะมาใช้สิทธิเลือกตั้งของ
 เป็น ผู้ที่ไม่ยอมเปลี่ยนสัญชาติหรือไม่อย่าง
 นี้ จะ เรียกว่า คุณ สมบัติ ไม่ คุณ สมบัติ
 มาที่ลง มัดกันได้ โงะ อิติ เสนอมาใช้รั้ง
 คำให้ เข้าใจกันแล้วกัน เพราะฉะนั้นขอ
 ความกรุณาอย่า พังห้วง คำว่า คุณสมบัติ
 มากนัก ที่นี้สิ่งที่ควรมาพิจารณาเปรียบ
 วาระคดีไว้แล้ว นี้เพื่อเป็นคำตอบว่า
 เราทำล่วงหน้า เหมือนกันไม่ใช่ เสนอมา
 เพียง ว่า จะ มี ำบัญญัติ ไว้ ใน รัฐธรรมนูญ
 หรือกฎหมายเลือกตั้งอื่นๆ เราทำได้
 แล้ว เหมือนกัน แต่ยังไม่ใช้ จึงขอเสนอ
 แก่ว่าพอจะเปิดเผยได้ว่าบรรดาศักดิ์
 ที่จะเสนอถ้าจะบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ
 แล้วก็จะเสนอให้สมานวันจัตยิ กล่าว
 โดยทั่ว ๆ ไปก็คือว่าคนอายุ ๒๐ ก็มี
 คนมีสัญชาติไทยนี้พัก หรือยังที่จะเอาคน
 เหล่านี้มาออกเสียงเลือกตั้งหรือไม่พอ
 จะมีอะไรอีกบ้าง มีพูดกันเป็นภาษา
 ง่าย ๆ การที่จะบัญญัติว่าบุคคลมี สัญชาติ
 ไทยก็เลือกตั้งได้ นี้คำว่าสัญชาติไทย
 หมายถึงว่า แค่ไหน ก็ต้องวินิจฉัยกัน
 ไปอีกชั้นหนึ่ง แต่ที่ ว่าสัญชาติไทยตาม
 สัญชาติ หรือจะมีอีกกรณีในเรื่องลูกต่าง
 ต่างต่างหลาย คน ที่ยังหาวิธีที่จะ
 ดะ เอียดก็ ขอสงวนไว้ อีก เรื่องอายุครบ
 ๒๐ ก็เหมือนกัน เรา ก็อาจ จะเสนอว่า จะ
 ถืออายุครบ ๒๐ หรือความบรรลุนิติภาวะ

เป็นหลัก ความบรรลุนิติภาวะหมายถึง
 ความว่า แต่งงาน เสีย ำคนอายุครบ ๒๐
 ก็ บรรลุนิติ ภาวะนั้น จะ เอา ถึง การใน
 กฎหมาย หรือจะเอาอายุครบ ๒๐ ไม่
 ว่า จะ แต่งงานหรือไม่ แต่งงานอย่างไร
 ก็จะเสนอขึ้นมาพิจารณา นอกจกนั้นขอ
 ที่จะเสนอว่า คุณสมบัติ อย่างอื่น จะ ต้องมี
 อีกหรือไม่ต่างหากจาก ความ เป็นสัญชาติ
 ไทย และ ความมี อายุครบ ๒๐ จะ ต้องมี
 หรือไม่ และในกรณีที่ มาจะคดีกันนั้น
 เราที่ต้องไปนึกถึงว่า หัวข้อคิด ข้อแรกที่มี
 ไปหา ที่บุคคล เต็มโต เป็นผู้ใหญ่ เป็นคน
 ไทยแล้ว เต็มโตเป็นผู้ใหญ่พอหรือยัง เรา
 จะมองใน ำ้นความเจริญของร่างกายเป็น
 เครื่องชี้ว่าคนนั้น ควรมา มี ส่วนออกเสียง
 ในความ สักัญของ ชาติ คือ เลือกสมาชิก
 สภาหรือรัฐ หรือว่าเราจะเอาเครื่องวัด
 ทางสมอง เป็น ำ้นว่าการศึกษาหรือ
 ความเข้าใจ ำ้นาญที่ผ่าน มาใน ชีวิต เช่น
 เป็นผู้ที่เคยรับราชการ จะว่าชั้นนี้ ชั้นนี้
 หรืออะไรก็ตาม หรือภาษาจะขบขันไปถึง
 ความเป็นผู้ใหญ่มากัน ำ้นั้น สมาชิก
 สภาแห่งชาติ สมาชิกสภาผู้แทน ของที่
 รัฐธรรมนูญหรือที่ อะไรก็ เข้มเป็น สมแล้ว
 หรือจะเป็นข้าราชการทหาร ก็ยัง เข้ม
 พอรับมาแล้วนับเป็นคุณสมบัติอันหนึ่ง
 เรียกว่า คน เหล่านี้ ได้ ผ่าน ชีวิต มาพอ
 ควรแล้ว ควรรู้เรื่องแล้วอย่างนี้เอาไป สม

ก็อาจจะเสนอขึ้นมา หรือใน ที่สุด คนที่ ทำ มาหากันเป็นลูกจ้างเขาก็ตาม คำขอร้อง ก็ผ่านชีวิตมาพอสมควรแล้ว ได้ เสียภาษีเงินได้แล้ว เป็นต้น อะไรเหล่านี้ เราเอามา คำร้องใหม่ ว่า จะเป็นคุณสมบัติ ใหม่ นี่ในที่สุดเมื่อรวมลงจุดแล้วกรรมการ อธิการ ก็ทำ กับ เสนอ ว่า เรา จะยื่น ขอร้อง เจริญเติบโต ของร่างกายนี้ เป็นใหญ่ ทั้งที่ เรา เคย ถือมา หรือ เรา จะ ต้อง คำนึง ถึง ความ เจริญ ทาง สมอง หรือ ความ ซ้ำ มี ข้ำนาญผ่านชีวิตมาตามควรด้วย นี่เป็นเรื่อง ตัว อย่าง เท่านั้น ที่ กรรมการ อธิการ เสนอ บวกระจะเสนอให้พิจารณา แต่ ว่าถ้าเราจะ ปิดประตูเสีย แล้ว บอกว่าไม่ เอาละอายุครบ ๒๐ ก็พอ สัญชาติไทยก็พอ เช่นนั้นแล้วก็มีปัญหาขึ้นสองข้อ เพียงอายุ ๒๐ นี้ เพียงมี สัญชาติไทยนี้จะ เอาไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญหรือจะเอา ไว้ใน กฎหมาย เลือกตั้ง ซึ่ง ดู ถ้า พุท กัน ง่าย ๆ กฎหมาย เลือกตั้งง่ายดี จะเปลี่ยน เมื่อไรก็เปลี่ยนตามชอบใจ แต่นั่นแหละ ท่านก็ต้องคิดว่าเหมาะแล้ว หรือที่จะ โยนไปกฎหมายเลือกตั้ง เพราะ ว่า ข้ำพเจ้าขอทราบเรียนท่านประธานว่าอีก ครั้งหนึ่งว่า กฎหมายเลือกตั้งนั้น แก้ ได้ ด้วยเพียงสับเสียง หนึ่งเสียงเกินเคย หนึ่ง ส่วนหก ของสมาชิก และ ยิ่งกว่านั้น ท่านประธาน พรรคการเมืองโต ข้ำพเจ้า

หมายความว่าทั้งพรรคส่ววงและพรรคมีง ได้มี อำนาจ ครอบงำสภาแล้ว จะ เห็น กฎหมายเลือกตั้งอย่างไรก็ได้ เพื่อ อกันมีเสียงมากกว่าหนึ่งในสาม ของสภา เท่านั้นเป็นใช้ได้ เพราะจะหาสมาชิก มา ประ สมกันเต็ม คณะ อย่างนี้ หาเลย เหลือเกิน พรรคการเมืองโตมีเสียง ๑ ใน ๓ ละเป็นบงการประเทศได้หมดๆ แก้ กฎหมาย เลือก ตั้งลงไปเอาพรรคของทั้ง เข้ามา บอกว่า สัญ ชาติไทยไม่ เอาก็ได้ ต่างชาติเข้ามานั่งในสภาก็ได้ เขาก็ทำได้ แต่ทำไว้ในรัฐธรรมนูญแล้ว แม้แต่เพียง อกว่าเราปลงใจว่าจะเอา ความ เจริญเติบโตของร่างกายเพียงเท่านั้น เราเขียน ไว้ในรัฐธรรมนูญ ก็หมายความว่ายัง ไม่ยากอยู่ที่ อย่งไร ๆ ข้ำพเจ้าแน่ใจ เหลือเกินว่า รัฐธรรมนูญทุกฉบับนี้ต้องมีบัญญัติ ให้แยก กว่กฎหมายเลือกตั้ง เพราะจะ นั้นแม้จะเอาเพียงว่า มีสัญชาติ ไทยอายุ ๒๐ ข้ำพเจ้าคิดว่าเอาไว้ใน รัฐธรรมนูญยิ่งดีกว่ากฎหมาย เลือกตั้งเพราะ แยก กว่ คราวนี้เมื่อท่านสมาชิกคน สุดท้ายได้เอ่ยถึงสิทธิของปวงชน หลัก ประชาธิปไตยและเอาคำของ ข้ำพเจ้าเอง กล่าวว่ประชาธิปไตยนั้นไม่ควร เป็นสิ่ง ที่หยิบยื่นให้ แต่ควรเป็นสิ่งที่ราษฎรได้ เค้าเอง แล้วท่านก็กลับใช้วาหะอันนี้ตี ความหมายว่า ก็วิธีเดียวที่จะให้เขาไม่หา

พจน์ ชนไก่ ได้ หรือ อย่างนั้น หรือ
 ข้าพเจ้าคิดว่าเราจะ ต้อง สู้อ่ ความจริง
 ยกลงมาจากภูเขานี้จะไม่ทราบอะไร แล้วก็
 บ่นกันว่าทำไมท่านใช้ให้เดินมา ๑๐๐ เส้น
 ลงมาลงกะแนน เมื่อไรจะเลิกเสียทีก็ไม่
 รู้ เราเอาไว้สอนเขาถ้าสอนเขาไม่ได้
 สอนลูกหลานเขาให้ถึงวันหนึ่ง แล้ววัน
 หนึ่งนี่คนที่ประกอบด้วย คุณสมบัติพิเศษ
 ที่เราจะว่านี่จะมากขึ้นๆ เราปูพื้นมากขึ้น
 นั้นแหละเราได้ประชาธิปไตยมากขึ้น ขอ
 ได้โปรดกรุณาอย่านึกว่า ประชาธิปไตย
 ต้องเป็นแบบประเทศนั้น ต้องเป็นแบบ
 ประเทศนี้ ไม่จำเป็น นี่ประชาธิปไตย
 ไทยเพื่อไทย และความมั่นคงของไทย

ข้าพเจ้าขอเรียนท่านว่า ข้าพเจ้าหวัง
 เหลือเกิน และเพื่อนข้าพเจ้าหลายคนก็
 คุยกันทั้งในสภาและนอกสภา ก็หวังเหลือ
 เกินว่าคนไม่รู้ เรื่อง เมื่อก่อนไม่เป็นไร
 ลงกะแนนไปเพื่อจะ กินเหล้าก็ไม่เป็นไร
 เพื่อจะชนไก่ เพื่อจะจตตะเบียงบินเดือน
 ยังไม่เป็นไร ถ้าถึงเมื่อไรลงกะแนน
 เพราะว่ามีอิทธิพลภายนอก หุ่เงินสักไม่
 ก็ล้าน นั้นแหละเมืองไทยจะไม่เป็นเมือง
 ไทย

ประ ธาน สภา ร่าง รัฐธรรมนูญ :
 การ ประชุมใน วันนี้ ได้ อภิปราย กัน เป็น
 เวลาพอสมควรแล้ว ข้าพเจ้าขอเลื่อน
 การอภิปราย แล้วขอเลิกประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๑.๓๐ นาฬิกา

คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุม

ชื่อ	ชื่อ	ผู้จัดรายงาน
เจริญ เจริญเกียรติ	โหมเฉลา สัพลากร	ผู้จัดรายงาน
เล็ก จุณณานนท์	อุดม พลอยสังวาลย์	”
เจริญ ปัทเทโร	ฉันทนา ชานบ้อม	”
ว. ถนอมกุลบุตร	สุพงศ์ ศิริพูนเกียรติ	”
ป. จันทราภา	ธน บุดยรังค์	”
วุฒิสักดิ์เนตินาท	จำรงค์ ใจอ่อนน้อม	”
ก. อุทยานิน	สินธุ์ชัย ช่อสัจยัต	”

ตรวจแล้ว วันที่ ๑๘ / มี.ค. / ๒๕๐๕

สุพันธ์ จิตรภักดิ์

หัวหน้าแผนกรายงานการประชุม

ประยัด แสงอินทวัฒน์

หัวหน้ากองการประชุม

ประสิทธิ์ สวัสดิวัต

รองเลขาธิการ

ประเสริฐ ปัทมะสุคนธ์

เลขาธิการสภาฯ

พล.อ. สุทธิสารภักดิ์

ประธานสภาวาระรัฐธรรมนูญ

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand